წელიწადი პირველი | ფასი 7 კაპ. | კვირა, 13 ქრისტეშობისთვე 1915 წ. | № 167

საქართველო

ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება „საქართველოს“ რედაქციასა და კანტორაში ყოველდღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9—3-მდე.
ხელმოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება; დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება; ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობანი.
რედაქცია და კანტორა იმყოფება: თბილისში, მოსკოვის ქუჩაზე, № 4.
ფოსტის ადრესი წერილებისა და ფულისათვის: Тифлисъ, редакція „Сакартвело“, поч. ящикъ № 76

განცხადების ფასი
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 15 კ., ოკანასკნელზე — 10 კ., საგლოვიანი განცხადება პირველ გვერდზე თითოჯერ სალამოს 4 საათამდე ღირს 3 მან., 4 საათის შემდეგ (მიიღება მხოლოდ გაბაშვილის შესახვევში, ა. კალანდაძის სტამბაში ეღირება 4 მანეთი.
დამატებიანი № ღირს ყველგან 7 კაპ.

ყოველ-ღღიური საპოლიტიკო, საეკონომიო და სალიტერატურო გაზეთი

წელიწადი მეორე — 1916 წ.

„საქართველო“

1916 წ. — წელიწადი მეორე

უპრემიოდ ყოველ-კვირეულ სურათებიან დამატებით ღირს 8 მ. 50 კ. ფასის გადახდა შეიძლება სამ ვადაზე: 1 იანვრამდე 3 მ., 1 მაისამდე 3 მ., 1 ენკენისთვემდე 2 მ. 50 კ., თვიურად—80 კ.

პრემიით გაზეთი წლიურ ხელის მომწერთათვის ღირს 10 მან. ფასის გადახდა შეიძლება სამ ვადაზე: 1 იანვრამდე 5 მან., 1 მაისამდე 3 მან., 1 ენკენისთვემდე 2 მან. ვინც 1 მარტამდე 9 მან. ერთბაშად შემოიტანს, გაზეთს ყველა პრემიით მიიღებს.

პრემიები:

1) სალიტერატურო კრებული „მერანი“ გამოვა სამ თვეში ერთხელ. ყოველ კრებულში მოთავსებულ იქნება ჩვენი მწერლების რჩეული ორიგინალი ნაწარმოებნი ცნობილ ქართველ მხატვრების მიერ დასურათებული.
2) „საქართველოს“ ბიბლიოთეკა „ჩვენი მრწამსი“ წიგნაკებად, საქართველოს ეკონომიურს და პოლიტიკურს საკითხებზედ.
3) საქართველოს ეროვნულ-პოლიტიკური დიდი რუქა.

კერძო მყიდველთათვის თვითეული კრებული ეღირება 1 მან. 30 კ., რუქა—2 მან., საქართველოს ბიბლიოთეკის თვითეული წიგნაკი—50 კაპ.

ფულის გამოგზავნა და ხელის მოწერა შეიძლება რედაქციის კანტორაში ქ. თბილისი, მოსკოვის ქუჩა, სახლი გაბაშვილისა № 4. ფოსტის ყუთი 76. (Тифлисъ Московская ул. домъ Габаева № 4. почтовый ящикъ № 76.) და ქ. შ. წ.-კ. გამავრ. საზოგადოების ბუხჰალტერთან ვასილ ედილაშვილთან. დეპეშისათვის—თბილისი „საქართველო“.

პროვინციებში ხელისმოწერის მიმღებ აგენტების სია ცალკე გამოცხადდება.

გაზეთის კანტორა ღიაა დილის 9—3 საათამდე და საღამოს 5—8 საათამდე.

რედაქტორ-გამომცემელი სანდრო შანშიაშვილი.

წელიწადი მეორე — 1916 წ.

მიიღება ხელის მოწერა 1916 წლისთვის

ღიაა ხელის მოწერა

თავადნი ალექსანდრე და ნიკოლოზ ლევანის ძენი ჯორჯაძენი და ნინო ლევანის ასული თავად ყარალაშვილისა აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ მის დაუვიწყარ და საყვარელი დისა

ელენე თავად ლევანის ასულის

ჯორჯაძისა

ორმოცი დღის პანაშვიდი გადახდილ იქნება ქვაშვეთის წმინდა გიორგის ეკლესიაში კვირას, 13 ქრისტეშობისთვეს, ნაშუადღევის 1 საათზე.

(1-30-1)

მიიღება ხელის მოწერა 1916 წლისთვის გაზეთ

„სახალხო ფურცელზე“

გაზეთი სურათებიან დამატებით ღირს წელიწადში 9 მ. 50 კ., ნახევარი წლით 5 მ., სამი თვით 2 მ. 50 კაპ., თვით 90 კაპ.

წლიური ფასის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილად

პრემიას წლიური ხელის მომწერნი, რომლებიც 1916 წლის 1 აპრილამდე სრულიად გადაიხდიან წლიურ ფასს, მიიღებენ ორიგინალურ თხზულებას თანამედროვე სოციალურ-პოლიტიკურ და ეროვნულ მდგომარეობის შესახებ. თხზულების შინაარსი იქნება დაახლოვებით შემდეგი: I ომი და მისი მიზეზები; II ერი და სახელმწიფო; III მუშათა კლასი და სოციალისტური ორგანიზაციები ომის წინად და ომში; IV ერი და დემოკრატია; V რეალური მოსახლეობა საქართველოში ტ საქ. ტერიტორია; VI კავკასიის ერები ტ მათი ურთიერთობა; VII ომის მიმოხილვა.

თხზულების ავტორები: კ. აბაშიძე, ი. გედევანიშვილი, გრ. გველესიანი, გ. ლასხიშვილი, გ. მაიაშვილი, გ. რცხილაძე, გ. ქიქოძე, ს. ფირცხალავა, თ. ღლონტი ა. ჯაჯანაშვილი.

მისამართი: თბილისი, „სახალხო ფურცლის“ რედაქცია, სასახლის ქუჩა, სარაჯიშვილის სახლი № 6.

სასტუმრო „ევროპა“

ახლად შეკეთებული, ფიდიდრულად მოართული ნომრები.

უაღრესი სიფაქიზე. ელექტრონის განათება

ქალაქის შუაგულში, ვორონცოვის ძეგლის მახლობლად

ნომრები ყველასათვის ხელმისაწდომ ფასებშია.

თვიურ მდგმურებს ფასდაკლებით ეთმოგათ.

სასტუმროსთან მოწყობილია სამზარეულო, ვანები თბილი და ცივი წყლით.

თბილისი, მიხეილის ქუჩა № 5. ტელეფონი 12—85.

(წ.—14—1)

მიიღება ხელის მოწერა

პირველი წელი — პირველი წელი

„საქართველო“-ს რედაქციის თაოსნობით 1916 წლიდან სამთვეში ერთხელ გამოვა

კაზეული და სამხატვრო კრებული „მერანი“

კრებული წლიურ ხელის მომწერთათვის ღირს 4 მანეთი. ფასის გადახდა შეიძლება ნაწილ-ნაწილად: 1 მარტამდე 2 მანეთი, 1 თებათვემდე 2 მანეთი, ცალკე ნომერი ეღირება 1 მ. 30 კ. კრებულში მოთავსებული იქნება ჩვენი მწერლების რჩეული ნაწარმოებნი ცნობილ ქართველ მხატვრებისგან დასურათებული. შემოდგომის კრებული საგანგებოდ მიეძღვნება ჩვენი დიდებულის მგოსნის ნ. ბარათაშვილის ძვირფას ხსოვნას მის დაბადებიდან ასი წლის თავის აღსანიშნავად.

ხელის მოწერა მიიღება „საქართველოს“ რედაქციის კანტორაში, თბილისი, მოსკოვის ქუჩა № 4.

გაზეთ „საქართველო“-ს წლიურ ხელის მომწერთ კრებული „მ ე რ ა ნ ი“ უფასოდ დაურიგდებათ.

ღიაა ხელის მოწერა

ახალი კლუბის მამასახლისთა საბჭო

ამით აუწყებს ბ. ბ. წევრთ და მუდმივ სტუმართ, რომ თანახმად წესდების მე 9 მუხლისა უკანასკნელი ვადა

ბილეთების განახლებისა 1916 წ. დანიშნულია 20 ქრისტეშობისთვეს.

დანიშნულ ვადაზე, ვინც არ განაახლებს ბილეთს, პირველ იანვრიდან, აღარ ჩაითვლება კლუბის წევრად, მხოლოდ ექნებათ უფლება ერთი წლის განმავლობაში გადაიხადოს ზედმეტი წლიური ბილეთის ღირებულება და 5 მანეთი ჯარიმა. ის პირნი, ვინც არ ისარგებლებს აღნიშნულ უფლებებით, გამოირიცხებიან „ახალი კლუბის“ წევრობისაგან. ბილეთის განახლებისას განაღდებულ უნდა იქმნას მათზე დარჩენილი ვალი (ანგარიშები). (3—15—1)

სახალხო იაფ-ფასიანი წარმოდგენა

ესიკოვების „პინო-რეპორტიორის“ თეატრში

(ვერის ხიდის ყურთან)

ოთხშაბათს 16 ქრისტეშობისთვეს

ქართულ დრამატიულ. საზოგ. დასის მიერ წარმოდგენილი იქნება სოფოკლეს დიდებული ტრაგედია, გ. გვაზავას მიერ ნათარგმნი

ანტიგონე

წარმოდგენის დაწყებამდე **გრ. რობაქიძე** წაიკითხავს მოხსენებას ანტიური ტრაგედიისა და სოფოკლეს „ანტიგონეს“ შესახებ.

საღამოს 8 საათიდან მაყურებლებს უჩვენებენ სინემატოგრაფიულ სურათებს ორს განყოფილებად.

მონაწილეობას მიიღებენ: აბაშიძე ტასო, დავითაშვილი ნ., თოიძე ნინო, ქიქოძე ანეტა, ჯავახიშვილი ნ., გამყრელიძე ვ., გუნია ვალ., გომელაური ზაქ., იმედაშვილი ალ., ვარვარიძე ვ., მგალობლიშვილი, ყივიძე, იოსებ. სარაული გ., ჭიაურელი გ.

ადგილების ფასი 15 კ. 1 მ. 50 კ.-მდე. — დასაწყისი საღ. 8 საათზედ

რეჟისორი კ. ანდრონიკაშვილი. ადმინისტრაცია ქართ. დრამ. საზოგად.

მორიგი წევრი გამგეობისა **შ. მესხიშვილი.**

შემდეგი წარმოდგენა ოთხშაბათს, 21 ქრისტეშობისთვეს სახალხო სახლში.

(3—16—1)

გადაწერას საწერ მანქანის საშუალებით და საწერ მანქანაზე

მუშაობის სწავლებას

ხელმისაწდომ ფასებში ჰკისრულობს

ი. თ. გვათუას კანტორა

— ვერის დაღმართი № 1 —

ტელეფონი 17—05

კბილის ექიმმა

მამულაიშვილმა

(ხოდნევისამ)

განაახლა ავადმყოფების მიღება დილის 9—3 საათ. ყოველდღე, გარდა კვირა დღისა.

ოლღას ქუჩა, № 22.

გოლოვინის პრ. და სამხედრო ქუჩის კუთხეში, ფოსტა-ტელეგრაფის პირდაპირ გაიხსნა

ახალი აფთიაქი

— პროვიზორის ახალდიანისა —

ექიმი-დოსტაქარი

გ. მ. მუხაძე

იღებს ავადმყოფთ საღამოს 5—6 საათ. მისამართი: კუთხე კიროჩნი და დიდი მთავრის ქუჩისა, სახლი სვანიშვილისა; შესავალი დიდი მთავრის ქუჩიდან № 67 ოფიცერთა ეკონომიური საზოგადოების შენობის პირდაპირ. ტელეფონი № 5—77.

თბილისის უმაღლეს ქალთა კურსების მსმენელი ქალი

ეძებს გაკვეთილს,

ან ბინას, სადაც საჭიროა მასწავლებელი ქალი. მომზადება ყველა საგნებში (გარდა ენებისა) ყოველი კლასისათვის. უმთავრესად კი ქართულ ენაში. **მისამართი** იკითხეთ „საქართველოს“ რედაქციაში.

(15—11—10)

ექიმი

მ. დ. წინამძღვრიშვილი

ყ. ორდინატორი ხარკოვის უნივერსიტეტისა სამედიცინო ინსტიტუტის კლინიკებისა გადმოვიდა თბილისში და იღებს **შინაგან სნეულებიან** ავადმყოფებს: გულისა, ფილტვებისა და სისხლის სნეულებიანს სპეციალურად. საღამოს 5—7 საათამდე, მიხეილის ქ. № 36, მეორე სართული.

დოქტორი მედიცინისა

მოსე ანთიმოსის ძე

კალანდარიშვილი

უმფროსი ექიმი ტფ. კადეტთა კორპუსისა.

ბავშვთა, შინაგან და **ქირურგიულ სნეულებიან** ავადმყოფებს იღებს ყოველ დღე საღამოს 5—7 საათ. ოლღას ქუჩა, № 3, სახლი მელიქ-აზარიანცისა.

ქ. ბ ო ტ რ შ ი

ექიმი ნ. მ. კლიმიაშვილი

იღებს შინაგან და ქირურგიულ სნეულებიან ავადმყოფებს.

აკაკის ქუჩა, შეფის აფთიაქთან.

სტუდენტი-ფილოლოგი

პეტროგრადის უნივერსიტეტისა

ამზადებს **საშუალო სასწავლებლის ყველა კლასისათვის.** სპეციალად რუსული ენა, რუსული ლიტერატურა, ლათინური ენა და მათემატიკა.

საჩქარო მომზადება პრაპორშჩიკების სკოლისათვის.

პირობის გაგება შეიძლება „საქართველოს“ რედაქციაში.

15(—6)

კბილის ექიმი

ნინო რცხილაძე

იღებს ავადმყოფებს დილით 9—2 ს. და საღ. 5—7 საათ. ყაზბეგის ქუჩა 14 და კირპიჩნი შესახვევის 21.

ომის ამბები

ომის დეპეშები

უმაღლეს მთავარ სარდლის შტაბისა

პეტროგრადი, 11 ქრისტეშობისთვე. დასავლეთი ფრონტი. პულკარნიესთან აღმოსავლეთით და იკსკულის წინ ჩვენი არტილერია გერმანელების წინააღმდეგ მოხერხებულად მოქმედებდა. ამავე არტილერიამ რიგისკენ მიმფრენი ჰაეროპლანი უკან გააბრუნა. ფრიდრიხშტატიდან სამხრეთით გერმანელებმა ჩვენის თხრილებისკენ რამდენიმე დიდი ნაღმი გამოუშვეს. დვინის მიდამოში ილუკსტას მახლობლად ხელით სასროლ ყუმბარებით ბრძოლა გაცხარდა. ჩვენი არტილერია მამაცად ებრძოდა გერმანელებს, რომელნიც სიმაგრის ასაშენებლად მუშაობდნენ.

კავკასიის ფრონტზე ცვლილება არ მომხდარა.

სპარსეთში

თეირანი, 10 ქრისტეშობისთვე. დაჭრილი ჟანდარმი, რომელმაც თეირანამდე მოაღწია, ასწერს გუშინდელ ბრძოლის სურათს. მეამბოხენი 1300 კაცი იყოო, აქედან 800 ცხენოსანი და 500 ჟანდარმი. მათ მეთაურობდა ემირ ქიშმეტი, ალიხან სიახ კუხელი და მუნთასირად დოულე. ყველანი აღფრთოვანებულნი იყვნენ. 2 საათისთვის მოლები შეიკრიბნენ. მეთაურებმა სიტყვებით მიჰმართეს, აუწყებდნენ, რუსეთის ჯარი განადგურებულია და მათი ნაშთი კასპიის ზღვაში უნდა გადავაგდოთო. მაგრამ ამ დროს რუსთა ზარბაზნებმა დაიქუხა, ავარდა საშინელი ბოლი და კორიანტელი, სპარსნი მოტყდნენ, აირივ-დაირიენენ, თითქმის ყველანი ამოხოცეს, მეთაურებმა მოასწრეს გაქცევა. ჟანდარმის სიტყვით რუსებს უჭერიათ სოფლები და მეამბოხეებს დაეძებენ.

კოპენჰაგენი, 10 ქრისტეშობისთვე. ჰაგიდან იტყობინებიან, მიუნსტერის ქარხანა მართლა აფეთქდაო. 1000 მუშა უმსხვერპლია. ქარხნის შენობა განადგურებულია. მიზეზი ჯერაც გამოურკვეველია.

არეულობა სპარსეთში.

თეირანი. სამხრეთ სპარსეთიდან ცხობენ სამყაროს-სამყაროს [illegible], ოღონდ [illegible]გან ტელეგრაფის მავთული დაწყვეტილი ყოფილა. როგორც სჩანს შირაზის რაიონში რამდენიმე დღეა მეამბოხე ჟანდარმებსა და მთავრობის ერთგულ მოხელეთა შორის, რომელნიც რუსეთ-ინგლისის მომხრენი არიან, შეტაკება სწარმოებს. მთავრობის ერთგულთ მეთაურობს შირაზის გუბერნატორი კავამულ-მულკი, რომელიც ხუთ ადგილობრივ გავლენიან საგვარეულოს ეყრდნობა.

რამდენიმე დღის წინად თეირანში ღამით უცნობთ კედლებზე მოწოდება გაუკრავთ, რომლითაც სამღვთო ომისთვის მოუწოდებენ.

გუშინ, თეირანის მახლობლად მომხდარ ბრძოლის ამბავი მოვიდა. ბრძოლა 20 ვერსის დაშორებით მომხდარა, რუსებმა მწყობრად მიიტანეს იერიში და თეირანისკენ დახევის საშუალება მოუსპეს, სამხრეთიდან, ჩრდილოეთიდან და დასავლეთიდან გარს შემოერტყნენ, დაუწყეს ზარბაზნებიდან სროლა. მოწინააღმდეგე იძულებულ იქმნა სატახტო ქალაქისკენ უკან დაეხია. მაგრამ რაბატ-ქერიმას და ქერეჯის რაიონში რუსის ჯარმა გზა გადაუღობა. აჯანყებულთა ბანაკში არევ-დარევა მოხდა. ყაზახთა იერიშმა მთლად ბოლო მოუღო. 118 დაიჭრა და რამდენიმე ათეული მოიკლა. 70 ტყვედ იქმნა წამოყვანილი. დაჭრილთა რაოდენობა ჯერ გამოურკვეველია. რუსებიდან ერთი აფიცერი მოკლეს, ერთი ყაზახი დასჭრეს. მოწინააღმდეგემ იარაღი დაჰყარა და გაიფანტა.

დასავლეთის ფრონტი.

პარიზი. 10 ქრისტეშობისთვე. ჩვენი არტილერია მარჯვედ მოქმედებდა არტუაში, ჟივანშის რაიონში და ლილის გზის მახლობლად. კონდესა და ნანტუილში სროლა ავუტეხეთ მტრის მიმავალ საბარგულებს. ვერვში სანაღმო მუშაობა ჩვენდა სასარგებლოდ მიდის. ვოგეზებში მტრის მარცხენა ფრთა გაემართა თვის პოზიციებისკენ. ჩვენ დავიმაგრეთ 2 კილომეტრის გასწვრივ მთელი ის პოზიციები, რაც ხელთ ჩავიგდეთ. ავდარმა ხელი შეგვიშალა ოპერაციის დასრულებაში. პარტმანს ვეილერკოვში მტერმა სასტიკი სროლა აგვიტეხა.

ჰავრი. 10 ქრისტეშობისთვეს არა ჩვეულებრივი სროლა აგვიტეხეს გერმანელებმა მთელს ბელგიის ფრონტზე. მეტი წილი ყუმბარებისა ამაოდ ისარჯებოდა. ჩვენც მარჯვედ ვუპასუხებდით. იზერის მხარეზე რამდენიმე თხრილი დავაზიანეთ.

რომი. 10 ქრისტეშობისთვე. მთელი ფრონტის გასწვრივ საარტილერიო სროლაა. მტერმა რამდენიმე შენობას დაუშინა ზარბაზანი. ჩვენ ზარბაზნები დავუშინეთ სად. ლევისს, აგრედვე ტოლმინოს სამხედრო შენობებს.

ტოკიო. 10 ქრისტეშობისთვე. როგორც ამბობენ, ცინდაოში უპოვიათ 700 ათასი იენი ოქრო, რომელიც გერმანელებს ჩაეფლათ და მიეჩქმალათ.

ოსამალეთი ძალით ჰრაზმავს.

გუჟარესტი, 10 ქრისტეშობისთვე. სტამბოლიდან იტყობინებიან, ოსმალეთის მთავრობა ძალით ჰრაზმავს ალჟირელ მუსულმანებს, ტუხისელებს და სპარსელებს. ესენი კატეგორიულად ჯარში ჩაწერის უარს ამბობენ. ამის გამო სპარსეთის მთავრობამ ოსმალეთისას პროტესტი განუცხადა. ოსმალები 150000 ჯარისკაცს ჰგზავნიან სპარსეთში სამოქმედოდ.

სტოკჰოლმი, 10 ქრისტეშობისთვე, გერმანელებმა გაანთავისუფლეს შვედელთა გემი „არგო“, რომელიც შვეციის წყალში დაიჭირეს. საშინელი ყინვებია. 39 ხომალდი გაიყინა სტოკჰოლმის ჩრდილოეთით.

ტოკიო, 11 ქრისტეშობისთვე. ინგლისიდან იაპონიაში მიმავალი გემი „იოსაკამურა“ დაჰლუპეს. ზედ იაპონიის მთავრობის 1 მილიონი იენის ქვა იყო.

სოლუნი, 10 ქრისტეშობისთვე. მთელს ფრონტზე სიწყნარეა.

ქურნალ-გაზეთებიდან

ბალკანეთში.

სოლუნში.

მოკავშირეები სოლუნში სიმაგრეების აგებას განაგრძობენ და დიდძალ სასროლ მასალას მოეზიდებიან. მძიმე ზარბაზნებს სდგამენ. რამდენიმე წყება სანგრებს აკეთებენ, საფრანგეთის ასპარეზის მსგავსად.

გერმანელების ჯარი უკვე კვირაზე მეტია სკოპლიეშია თავმოყრილი.

გერმანელები ოსმალეთში.

[illegible] მინისტრებში შეიხ-ულ-ისლამის უწყების გარდა, მინისტრთა ამხანაგებად გერმანელები დანიშნეს.

ხიზანი სერბიელები საბერძნეთში.

სოლუნში 12 ათასი სერბიელია შეხიზნული.

რას აპირებს ბულგარეთი.

ბულგარეთის მთავარ სამხედრო შტაბის გენერალს შოსტოვს უთქვამს: თუმცა მტერი განდევნილია იმ ადგილებიდან, რომლის გულისათვისაც ბულგარეთმა იარაღი ამართა სერბეთის წინააღმდეგ, მაგრამ ომი ჯერ არ დასრულებულა. ჩვენ მხოლოდ სერბეთს კი არ ვებრძვით, ჩვენ ვიბრძვით მოკავშირეთა წინააღმდეგ. სანამ ინგლისელები და ფრანგები საბერძნეთში იბოგინებენ, ომის დასრულებაზე ლაპარაკი მტკნარი ოცნებაა. არსებულ პირობებში ზავი კი არა ომის ახალი ხანაა შესაძლებელი. ბულგარეთის მთავარი შტაბი დიპლომატიის სიტყვას ელის, რომ თავისი ძალა იქით მიჰმართოს საითაც საჭიროება მოითხოვს.

რუმინეთი.

„ლ'ენდეპანდანს რუმენი“ (მთავრობის გაზეთი) სწერს: ცხადია, მოკავშირეებს საბოლოოდ ჰსურთ გამოარკვიონ ბალკანეთის დახლართული მდგომარეობა. ამისთვის ყოველ ღონეს მიჰმართავენ, რომ მოპირდაპირის ძალა მოხარონ. რუსები ჯარს თავს უყრიან ბესარაბიაში, ინგლისელები და ფრანგები—საბერძნეთში, იტალიელები კი—ალბანეთში. ახლოა დრო, როდესაც ბალკანეთში შეენარცხება ერთმანეთს არა მარტო ავსტრო-უნგრეთ-გერმანეთის 400 ათასი, ბულგარელთა 300 ათასი და სერბიელთა 200 ათასი მეომარი, არამედ შეიბრძვიან ყველა მოკავშირეთა და ავსტრო-გერმანეთის ჯარები. ბალკანეთის სახელმწიფოებიც იმათ მიემხრობიან, ვისაც უფრო თანაგრძნობით უცქერიან და ვინც უფრო უკეთ დააკმაყოფილებს მათს ინტერესებს.

გერმანელები რუმინეთში.

„მატენ“-ის სიტყვით გერმანელები დიდძალ ფულსა ჰხარჯავენ, რომ რუმინეთში თავისი მომხრეები გაამრავლონ. ბუქარესტში ერთი დეპუტატის მეუღლეს 300 ათასი ფრანკი და ძვირფასი ყელსაბმები შესთავაზეს, ოღონდ შენმა მეუღლემ პარლამენტში იმ დეპუტატს მისცეს ხმა ვისაც მარგილომანი დაუსახელებსო. ბუქარესტში ერთს პარიკმახერს ყოველთვიურად 1000 ფრანკს აძლევდნენ, ოღონდ ყელასათვის უნდა გაეზიარებინა ავსტრო-უნგრეთის გამარჯვების ამბები.

გაზეთი დასძენს: ცხადია ასეი გზით ავსტრო-უნგრელები და გერმანელები გავლენას მოიპოვებენ რუმინეთის ჯარსა და ხალხში, მით უმეტეს, რომ რუმინეთის მეფეც მათს მხარეს ხრება.

გერმანეთში.

ახალი სიმაგრეები.

შვეიცური გაზეთი „ნია ფაგლას ატეჰანდა“ იტყობინება: იმ ხნის განმავლობაში, რაც გერმანელები შვეიცარიის გზა შეჰკრეს, მათ ციდძალი ჯარი გაჰგზავნეს დასავლეთის ასპარეზისაკენ. ამასთანავე გაშმაგებით აგებენ სიმაგრეებს ბელგიაში და ლილში.

სოც.-დემოკრატების დამსახურება.

ბადენის საჰერცოგოს ლანდტაგში პრემიერ-მინისტრმა ფონ-დუშა მთავრობის სახელით გამოაცხადა: რადგანაც გერმანელმა სოციალ-დემოკრატებმა ომის დროს დიდი მამულიშვილობა გამოიჩინეს, მთავრობა მათ მიმართ არსებითად შესცვლის თავისს განწყობილებას. ამიერიდგან სოციალ-დემოკრატები მეორე ხარისხი მოლაშქრეებად აღარ ჩაითვლებიან.

რუსეთის ასპარეზი.

ფულის მაზანდა.

ლიბავასა და მიტავაში გერმანული ფული ტრიალებს. რუსულ ფულსაც იღებენ, მხოლოდ თითო მარკაში (მარკა 48 კაპეიკია) 66 კაპეიკს ახდევინებენ.

ეგვიპტისკენ თუ რუსეთისაკენ.

„ეურნალ ეენე“-ი სწერს: გერმანელების მთავარი სამხედრო ბანაკი და სამხედრო შტაბი ვერ შეთანხმებულან ერთ საკითხში: საით მიმართონ ეხლა უმთავრესი ძალა. გინდენბურგის აზრით საჭიროა მთელი ძალა რუსეთისაკენ მიიმართოს და საბოლოოდ გადასწყდეს ამ ასპარეზზე ომის ბედი. ფალკენჰეიგის აზრით, კი საჭიროა უპირველესად ეგვიპტისაკენ გალაშქრება ძლიერი ჯარით. ჰინდენბურგის აზრით, ფალკენჰეიმი თავისი ფართე სამოქმედო გეგმით საქმეს აფუჭებს აღმოსავლეთის ასპარეზზე.

ᲒᲔᲜᲔᲠᲐᲚᲘ ᲠᲣᲡᲘᲐ

გენერალი რუზსკი კავკასიაში.

„ნ. ვ.“ იტყობინება: გენერალი რუზსკი ფილტვების ანთებით იყო ავად. ცოტა რომ მომჯობინდა, ბრძოლის ველზე გაემგზავრა. აქ კვლავ გახდა ავად. ეხლა მორჩენის გზაზეა, ხოლო დასვენება ესაჭიროება. რუზსკი კავკასიაში მიემგზავრება, სადაც ექვს კვირას დარჩება. შემდეგ კი კვლავ ბრძოლის ველზე წავა.

პინსკის გარშემო

გერმანელები პინსკის მიდამოების ბრძოლის ხაზზე სოლივით არიან შემოჭრილნი. მ. ვ.—ის გერმანელებმა ლუნინეცის გზაზე სცადეს რუსის ჯარის გარღვევა, მაგრამ ვერ მოახერხეს.

გავრცელებული ხმა. ვითომც მაკენზენი რუსეთის დასავლეთ ასპარეზზე გადმოეყვანოთ, სიმართლეს მოკლებულია.

გალიციაში.

ამ ბოლო ხანებში მოპირდაპირემ გალიციაში, 80 ვერსის მანძილზე, შემოტევა იწყო.

რიგაში.

გერმანელმა მფრინავებმა ქ. რიგას რამდენიმე ყუმბარა ესროლეს.

გენერალი ემიხი.

ლიეკის ამღები გერმანელი გენერალი ემიხი გარდაიცვალა.

რუსეთის ასპაეზზე.

ამბობენ ბალკანეთის სამხრეთ ბრძოლის პირზე ამ ჟამად სიწყნარეა, მაგრამ მოქმედება სწარმოებს ლდვინის ფრონტზე და სტრიპა და სერეცის შუა. ჯერ გადაჭრით არ შეიძლება ითქვას, რა მიზანი აქვთ დასახული გერმანელებს. ეხლა უფრო მეტის სიფრთხილით იქცევიან ისინი და ელვისებურ შემოტევას არ აწარმოებენ.

ᲑᲠᲫᲝᲚᲘᲡ ᲕᲔᲚᲖᲔ

ბრძოლის დიდ ასპარეზზედ კარგა ხანია მასიური შემოტევა არ მომხდარა. ათას ვერსის სიგრძეზე გაჭიმულ ბრძოლის ველზედ მხოლოდ კანტიკუნტად გაისმის თოფისა და ზარბაზნის ხმა. აქა-იქ ჰხდება უბრალო შეტაკება, მცირე რაზმებისა და მზვერავთა გუნდებისა. ბრძოლის ასეთი წვრილმალები სათვალავში ჩასაგდები არაა. ერთის შეხედვით გეგონებათ მებრძოლთა შორის ძალთა ერთგვარი თანასწორობა და ეკილიბრი დამყარდაო. არსებული „სტატუს-კვოს“ დარღვევა საძნელო საქმედ გადაიქცა. მაგრამ ბრძოლის ველთა დღევანდელი მდგომარეობა საბოლოო და დამსკვნელ ვითარებად ვერ ჩაითვლება. ვინც დღესდღეობით დამარცხებულია, იმას თავი დამარცხებულად არ მოაქვს. დამარცხებულმა მხარემ დრო და ხანი მოკავშირედ მიიჩნია და სამერმისოდ ემზადება. ერთობ ბევრი რამ დაეკარგა, რომ ასე უცებ ხელი ზავის ქაღალდს მოაწეროს. მეორეს მხრით, გამარჯვებული მხარე იმდენად საფუძვლიანად ვერ არის გამტკიცებული, რომ თავი ხიფათს გარეშე დასახოს და საქმე—მოგებულად. ამგვარად საბოლოო მიზანი არც ერთის მებრძოლისთვის მიღწეული არ არის. ეკილიბრი და წინასწარობა მხოლოდ მოჩვენებითია და დროებითი, მდგომარეობა მეტის-მეტი უდგარია. აუარებელი ასაფეთქებელი მასალაა დაგროვილი დიდს ასპარეზზე. საკმარისია ერთი ნაპერწკალი, რომ ბრძოლის ჯოჯოხეთი დატრიალდეს. საკითხავია მხოლოდ, თუ ვინ დაარღვევს გამეფებულ სიწყნარეს და სად მოხდება მოპირდაპირეთა პირველი დიდი შეშმა. თავი რომ გავანებოთ იმ გვარ მიზეზებს, რომელსაც თვით ბრძოლის მმართველი შტაბები ვერ გაითვალისწინებენ და რომელსაც ხშირად გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს, ჩვენ ისეთი ფაქტებიც არ ვიცით, რომელიც საძირკვლად უნდა დაედოს მსჯელობას, ზემო დასმულ კითხვების გადასაჭრელად. ძალა უნებურად უნდა დავკმაყოფილდეთ ყველასგან ცნობილ ფაქტებით და მათი შემწეობით ვეცადნეთ უფრო შესაძლო პროგნოზის გათვალისწინებას.

რუსეთის ჯარმა საერთო იერიში მაშინაც ვერ მოახერხა, როდესაც გერმანეთმა, ბალკანეთის ასპარეზის გამო, რუსეთის ფრონტზე თავის ჯარი შეათხელა და მაკენზენის მთელი არმია სერბეთში გაგზავნა. სერბეთის კამპანიის განმავლობაში რუსეთს ჯარი არსად არ დაუძრავს, ბრძოლის ახალი ასპარეზი არსად არ გაუჩაღებია. რუსეთის მთელი ჯარი აქ გერმანეთის წინააღმდეგაა გაყვანილი და ბევრად მეტია გერმანეთის ჯარზედ. სჩანს რუსეთის ჯარი საიერიშოდ მზად არ არის და ამიტომაც ჯერ ჯერობით მოქმედების ინიციატივას იგი ხელთ ვერ ჩაიგდებს.

რაც შეეხება საფრანგეთის ასპარეზს, უნდა ითქვას, რომ აქაც ასეთივე მდგომარეობაა. საფრანგეთ-ინგლისის ჯარი რიცხვით ბევრად მეტია გერმანეთისაზე, ტეხნიკა და საომარი მასალა ბარდაბარია, მაგრამ მოკავშირეთ ჯერ-ჯერობით საერთო იერიში აქაც ვერ მიუტანიათ. ამ ფრონტის მდგომარეობა გაცილებით უფრო მედგარია, მოპირდაპირენი აუღებელ საფრებში სხედან.

ორსავე ფრონტზე მოიერიშეს პოზიცია გერმანეთს უჭირავს, თუნდ იმ გარემოების ძალით, რომ ანტიგერმანული კოალიცია შემოტევის ტაქტიკას ვერ აწარმოებს.

მაგრამ ამასთან ის არ უნდა დაგვავიწყდეს რომ გერმანეთის სამხედრო ტაქტიკის არსებით მხარეს შეტევა და თავდასხმა შეადგენს და ამ თავის სამხედრო ხელოვნების სპეციფიურობაზე იგი ხელს არ აიღებს, მით უმეტეს რომ ჯერ-ჯერობით მოპირდაპირეთა სისუსტე აშკარაა. არც რუსეთი და არც საფრანგეთ-ინგლისი, როგორც ზევით ვსთქვით, მზად არ არის შემოტევისთვის და გერმანეთი რასაკვირველია, ისარგებლებს ამ მოუმზადებლობით და სისუსტით. ყველა შემთხვევაში თაოსნობა და ინიციატივა ისევ გერმანეთს რჩება. ეხლა საკითხავი ისაა თუ სად და ვის წინააღმდეგ წამოვა იერიშით იგი, ამდენი ხნის სიწყნარის შემდეგ. იტალიის ფრონტი სრულიად გამოსარიცხია საერთო ვარაუდიდან, რადგანაც აქ სამხედრო მოქმედება ნელის ტემპით ვითარდება, იტალია მოზოგვით უტევს და ავსტრია-უნგრეთიც იმდენად უმკლავდება, რომ მოულოდნელი და სწრაფი ხიფათისა არ ეშინია. დარჩენ საფრანგეთის და რუსეთის ფრონტები. მოსალოდნელი არ არის რომ გერმანეთი საფრანგეთის წინააღმდეგ შეუდგეს საერთო მასიურ იერიშს. რუსეთის ხაზთან შედარებით, საფრანგეთის ბრძოლის ხაზი მოკლეა და ყოველგან მჭიდროდ და სქლად დაფენილი ჯარებით, და არ არის სუსტი ადგილები, რომლის გარღვევა შეიძლებოდეს, ჯართა სწრაფი გადასხმით. ამას გარდა მთელი წელიწადია, რაც აქ თითქმის ერთ ხაზზე დგანან მოპირდაპირეთა ჯარები და ამ ხნის განმავლობაში თითეულმა მათგანმა აუღებელი სანგარ—თხრილები და სხვა საფრები გამართა. სამხედრო ხელოვნების მხრივ დღეს მაინც, როდესაც საფრანგეთმა უკვე შეიძინა დიდძალი მძიმე არტილერია, მათ შორის განსხვავება არ [illegible] ასეთ პირობებში, გერმანეთის მხრივ დიდი რიცხვითი უპირატესობა უნდა იყოს, რომ საფრანგეთ-ინგლისის წინააღმდეგ საერთო შემოტევა დაიწყოს. დღევანდელს პირობებში უფრო ხელსაყრელია აქ საპოზიციო ბრძოლა აწარმოვოს, ვიდრე შეტევითი. დარჩა რუსეთის ფრონტი.

ჩვენ გვგონია, რომ გერმანეთი სწორედ რუსეთზე მიიტანს პირველ იერიშს. ამ ფრონტზე ბევრი სუსტი კარია და გერმანეთიც ამ კარების შეღებას შეეცდება, რათა შედარებით ნაკლების მსხვერპლით მეტს შედეგს მიაღწიოს და ერთ-ერთი მებრძოლი მხარე სრულიად გამორიყოს ბრძოლის რიგიდან და თუ რა პირობებში და რანაირის შესაძლო წინასწარი სამზადისით შეუდგება გერმანეთი ამ ოპერაციას—ამაზედ სიტყვას შემდეგში ჩამოვაგდებთ.

დღე და ღამის განმავლობაში გერმანეთ-რუსეთის ბრძოლის პირზე არაფერი მომხდარა გარდა იმისა რომ იქ სკიულის წინ და პულკარნის აღმოსავლეთით საარტილერიო ბრძოლა იყო. უმნიშვნელო სამხედრო მოქმედებას ჰქონდა ადგილი დვინსკის მახლობლად, ილუკსტსთან.

კავკასიის ბრძოლის პირზე ცვლილება არ მომხდარა.

მეგრი.

თბილისი, 13 ქრისტეშობისთვე.

საჭირო კაცები

საქართველოს ეროვნული სული ინდიფერენტულ მდგომარეობიდან გამოვიდა. იგი უცხრომმა და მწვავე ძიებამ მოიცვა. ქვეყნის გამოღვიძებული კოლექტიური შეგნება არსებობის ძველს პირობებში იტანჯება და გამოსავალ გზას ეძიებს. დიად მოვლენათა მოახლოვების ძლიერი და შეუცნობელი გრძნობა ერის სულიერ ცხოვრების სიღრმეში დასადგურდა. ქვეყანამ შეიძულა გამოღვიძებულის შეგნების მთელის მძულვარებით გუშინდელი უღირსებო არსებობის დღე და შესტრფის იმედიან ხვალეს. მან დასძლია ძველი უიმედობა, მასთან ერთად დაჰგმო ბრძოლის ძველი იარაღი და [illegible] ძველი [illegible] ... ლებით ქვეყანა მივიდა იმ დასკვნამდე [illegible] ... ძველი წესი სრ[illegible] ... ბარი და დროისა [illegible] ... ბარემოების შეუფერებელი იყო [illegible] ... ხარბად დაეწაფა იმ ახალ წესებს, რ[illegible] ... მელიც სხვა და სხვა კოოპერატი[illegible] ... სახით სოფლად გაიტანეს. ეს ათი წ[illegible] ... ლიწადია, რაც საქართველოს ეკონ[illegible] ... მიური ცხოვრება თანდათან თავს ა[illegible] ... წევს კერძოობით ანარქიულ წარმოებ[illegible] ... ფორმას და ორგანიზაცია-კავშირისაკ[illegible] ... მიდის. უკანასკნელი წლებს განმ[illegible] ... ლობაში საქართველოს სოფლებში ფ[illegible] ... ხი მოიკიდა წვრილი კრედიტის ამხ[illegible] ... ნაგობებმა, რომლებიც ხელსაყრელ ს[illegible] ... სხით ეხმარებიან სოფლის წვრილ მ[illegible] ... ურნეებს. წვრილ კრედიტის მოგვარ[illegible] ... ბის საქმეში საქართველოს სხვა კუ[illegible] ... ხეებს დოვლათიანმა კახეთმა გაუსწრ[illegible] ... იგი არ დაკმაყოფილდა მარტო იმ გ[illegible] ... რემოებით, რომ მრავლად დაეარსებ[illegible] ... ნა წვრილი კრედიტის ამხანაგობებ[illegible] ... მან უფრო მაღალ საფეხურისკენ გ[illegible] ... დადგა ნაბიჯი და მოისურვა ორგან[illegible] ... ულის კავშირით გადაება ერთი-მე[illegible] ... რეზედ ყველა არსებული ამხანაგობ[illegible] ... გაეერთებინა მათი მოქმედება. თელ[illegible] ... ვის დღევანდელი კრება ამ ცდის დ[illegible] ... გვირგვინებაა. წვრილი კრედიტის კა[illegible] ... შირის გამგეობას, რომელიც დღევან[illegible] ... დელმა კრებამ უნდა აირჩიოს, დიდ[illegible] ... საქვეყნო საქმე ევალება. კახეთ[illegible] ... სოფლის მეურნეობის საქმე მისგ[illegible] ... ბევრს მოელის. ამ ნდობისა და იმედ[illegible] ... გამართლება კავშირის გამგეობის პირ[illegible] ... დაპირი მოვალეობაა.

კახეთის სოფელს ვუსურვებთ დღ[illegible] ... ვანდელ დღეს და ვისურვებთ მის მ[illegible] ... საბაძ საქმეს სათავეში ღირსეული პ[illegible] ... რები მოქცეოდენ.

რუსული პრესა

მილიარდების წერაქვი.

„ნაპოლეონი არ იყო ფანტაზიო[illegible] ... რი, მაგრამ იმასაც უყვარდა ხანდ[illegible] ... ხან ოცნების ბურუსში გახვევა. რ[illegible] ... თქმა უნდა, მისი ოცნებაც ნაპოლ[illegible] ... ონისებური იქნებოდა. იგი ოცნ[illegible] ... ბობდა როგორმე 300 მილიონ ფრან[illegible] ... კის შოვნას, რათა მთელი ქვეყნიე[illegible] ... რება დაეპყრო. როდესაც ევროპაშ[illegible] ... გაჰკრა ხელი, მას ამ საოცნებო ჯა[illegible] ... რის ნახევარიც არ ჰქონია. ეხლა კ[illegible] ... რიბო ზის და ჰფიქრობს იმავე 30[illegible] ... მილიონ ფრანკზე. მაგრამ ის ოცნ[illegible] ... ბობს არა იმაზე, რომ ამ ფულს[illegible] ... ერთ თვეზე იკმაროს, არამედ ათ[illegible] ... დღით მაინც მოასვენოს. ასკვიტ[illegible] ... განაცხადა, რომ ყოველი დღე ინ[illegible] ... გლისს უჯდება 5 მილიონი გირვან[illegible] ... ქა სტერლინგი. ნაპოლეონი, თქმ[illegible] ... არ უნდა, უბედნიერესი ადამიანი[illegible] ... იქნებოდა, რომ ამდენი ფული ჰქო[illegible] ... ნოდა მაშინ, როდესაც ბერლინიდან[illegible] ... მოსკოვისკენ გამოილაშქრა. ინგლის[illegible] ... მა უკვე ახალ სესხზე მოაწერა ხე[illegible] ... ლი, იღებენ 1,662 მილიონ გირვანქ[illegible] ... სტერლინგს, მაგრამ ამ $16^1/_2$ მილი[illegible] ... არდ მანეთი სესხის შემდეგაც ახალ[illegible] ... ახალი მილიარდები დასჭირდებათ[illegible] ... გერმანელებმა ამ ახალს სესხს ახალ[illegible] ... სესხით უპასუხეს და ათი მილიარდი[illegible] ... მარკა იშოვეს. რუსეთმაც, რა თქმ[illegible] ... უნდა, სესხს მიჰმართა, მაგრამ ეს[illegible] ... არც აქ და არც მოკავშირეთა და[illegible] ... მტრის მხრით არ იქნება უკანასკნ[illegible] ... ლი.

ეს აუარებელი სიმძიმის სესხი საჭიროა სამხედრო ხარჯების დასაფარავად. მაგრამ იგივე სესხი დიდს კვალს აჩნევენ სახელმწიფოს შინაურს ცხოვრებაზე. მას უნდა არა მარტო გადახდა, არამედ სარგებლის მიცემაც. 6 პროცენტად რომ ვიანგარიშოთ, მაშინაც თითეულს მილიარდ სესხზე წლიურად უწევს 60 მილიონი მანეთი, მაშასადამე, ათს მილიარდზე მოვა 600 მილიონი მან. რუსების სესხმა ამ ჯამს უკვე გადააჭარბა. თქმა არ უნდა, ომის დამლევამდე ეს სესხი ერთი ორად გაიზრდება და 1,200 მილ. მანეთად გახდება. ახლა მარტო ომი ხომ არ არის საქმე, მის შემდეგ სახელმწიფო სისტემის შეკეთება იქნება საჭირო, მაშასადამე, პირი უნდა მოეხსნეს ახალ-ახალს, სესხს, ახალ-ახალს მილიარდებს“.

ასე სწერს „ნოვ. ვრემია“. ჩვენის მხრით შეგვიძლიან დავუმატოთ აუწერელი გასავალი პენსიებზე ათას ინვალიდთა დასაკმაყოფილებლად და მრავალი ისეთი, რომლის წარმოდგენაც კი წინასწარვე შეუძლებელია. არა მარტო რუსეთს, არამედ მთელს მსოფლიოს, ამ ომმა საშინელი წერაქვი დასცხო. მილიარდების ჯარი, სესხის რაოდენობა უფრო მკაცრი და სასტიკია, ვიდრე რომელიმე ჰინდენბურგის ჯოჯოხეთური სამხედრო გეგმა და მათი 42 სანტიმეტრიანი ზარბაზანი.

თელავის დღევანდელი კრების გამო.

ამას წინად მთავრობამ დაამტკიცა კახეთის წვრილი კრედიტის ამხანაგობათა კავშირის წესდება. დღეს, 13 ქრისტეშობისთვეს, ქ. თელავში გაიმართება ამ ამხანაგობათა წარმომადგენლების დამფუძნებელი კრება, კავშირის გამგეობის ასარჩევად. მეტად მნიშვნელოვანი გარემოებაა. იგი აღმნიშვნელია ჩვენი ეკონომიური ცხოვრების ზრდისა. საკუთარის გამოცდი-

ახალი ამბავი

ქართულ კულტურის მოყვარულთა საზოგადოების მორიგი საჯარო კრება გაიმართება ორშაბათს, 14 ქრისტეშობისთვეს, საღამოს რვის ნახევარ საათზე, დეპუტატთა საკრებულო დარბაზში. **ბ-ნი გ. თ. ყორდანია** წაიკითხავს მოხსენებას შემდეგს თემაზე: „ზოგიერთი ქართული ხალხური ადათები“. მოხსენების შემდეგ გაიხსნება კამათი. დასწრება ყველას შეუძლიან.

სამშობლო ენის სწავლება. თბილისის მშობელთა წრეების ცენტრალ კომიტეტმა, ი. ი. ზურაბიშვილის თავმჯდომარეობით, დაადგინა აღძრას შუამდგომლობა, რომ თბილისის გიმნაზიებში ადგილობრივ ენების სწავლება სავალდებულო საგნად იყვეს აღიარებული.

ქართული წარმოდგენა. დღეს 13 ქრისტეშობ. საღამოს 8 საათზე საბურთალოს აუდიტორიაში წარმოდგენილი იქნება 5 მოქ. დრ. „დამარცხებულნი“ პ. ირეთელისა.

ქართულ სასოფლო სამეურნეო საზოგადოების საბჭომ დაადგინა სთხოვოს წლიურს კრებას, უფლება მისცეს იჯარით აიღოს ილიასეული საგურამოს მამული იმ პირობით, რიგორიც შემუშავებულ იქნება საბჭოსა და წერა-კითხვის საზოგადოების გამგეობის მიერ.

ქართველ მეომართა ოჯახების დახმარება. პეტროგრადში არსებულ ქართველთა საზოგადოებისაგან, რომელიც მისის უმაღლესობის ქსენია ალექსანდრეს ასულის მფარველობის ქვეშ იმყოფება, 5 ათასი მანეთი მოუვიდა ქართულ საქველმოქმედო საზოგადოების მთავარ გამგეობას დაჭრილ მეომართა ოჯახების დასახმარებლად. ეხლა იმავე საზოგადოებისაგან მოუვიდა გამგეობას სია პეტროგრადის ლაზარეთებში მყოფ დაჭრილ 381 ქართველ მეომრისა. საზოგადოება სთხოვს გამგეობას ადგილობრივ გამოარკვიოს ქონებრივი მდგომარეობა აღნიშნულ მეომართა ოჯახებისა და შეძლების კვალობაზე დაეხმაროს მათ.

საზოგადოება კიდევ მოაწვდის გამგეობას ფულებს.

ჯარისკაცთა საჩუქრად მომავალ დღესასწაულებისათვის განმანაწილებელ ლაზარეთის მოსამსახურენი ამზადებენ 500 ქისა-ტოპრაკს.

სომეხთა მთავარმა კომიტეტმა გახსნა ახალ ბაიაზეთში 86 ბავშვის თავშესაფარი. კომიტეტს აზრად აქვს იქვე გახსნას მეორე ასეთივე თავშესაფარი.

გადმოხვეწილთა უნუგეშობა. სომეხთა სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოებას ატყობინებს ბ-ნი არუთინიანი, რომ ქვედა ახტაში დიდ გასაჭირს განიცდიან გადმოხვეწილნიო.

ქალაქის თვითმართველობის საფინანსო კომისია ათავებს მომავალ წლის ხარჯთაღრიცხვის განხილვას და 21 ქრისტეშობისთვეს საბჭოს წარუდგენს განსახილველად.

ქალაქის გამგეობამ დაადგინა ყველა ქუჩის შესართავში ფიცარი იქნას გაკრული, რომელზედ აღნიშნული უნდა იქნას ქუჩის სახელი.

სასურსათო სათათბირო. ქალაქის თვითმართველობას აზრად აქვს მოაწყოს საგანგებო სასურსათო სათათბირო, რომელშიაც ქალაქის საბჭოს მხრივ წევრებად უნდა შევიდეს 5 ხმოსანი.

ტრამვაის გამოსყიდვა. ქალაქის გამგეობა სთხოვს საბჭოს, ნება დართოს მოკლე ვადიან სესხის აღებისა, უსახელო საზოგადოებასთან ანგარშის გასასწორებლად.

მკვლელობა. სოფელ ამაღლებაში (გურია), როგორც სარწმუნოდ გადმოგვცეს, დარაჯებს მოუკლავთ 70 წლის ივანე მანთიძე. ეს მანთიძე ქურდობისათვის სოფლის ყრილობის დადგენილებით ადმინისტრატიული წესით იყო გადასახლებული, მაგრამ საცხოვრებლად მიჩენილ ადგილიდან გამოიპარა და მალულად ცხოვრობდა თავისს სოფელში.

სურსათი. 11 ქრისტეშობისთვეს რკინის გზით შემოვიდა თბილისში: ფქვილი 17 ვაგონი, შაქარი 1 ვაგ., კართოფილი 1 ვაგ., შეშა 11 ვაგ., ქვა-ნახშირი 1 ვაგ. ახალი თევზი 298 ფუთი, ხილი 142 ფუთი.

— **ქალაქის თვითმართველობა და სასაკლაოს მუშები.** ქალაქის სასაკლაოს მუშებმა, რიცხვით 41-მა კაცმა, მოთხოვნილება წარუდგინეს ქალაქის მოურავს. მოთხოვნილებაში მუშები ამბობენ, რომ ძველი ადმინისტრაციის დროს უფრო კარგს პირობებში ვიყავითო: კვირა-უქმე დღეობით არ ვმუშაობდით, ხოლო თუ ოდესმე ვიმუშავებდით, ორ წილ გასამრჯელოს გვაძლევდნენ; მორიგეობისაგან თავისუფალი ვიყავით; ბინის ქირას ვღებულობდით; საშობაოდ მზგავსად საჩუქრისა, გვაძლევდა ქალაქის გამგეობა ხალათსა და ჩექმებსო და სხ. ახალი ადმინისტრაციის შემდეგ ყოველივე ეს უპირატესობა ჩამოგვერთვა და თან ცხოვრებაც გაძვირდაო. ამისათვის მუშები თხოულობენ: 1) დღე და ღამეში 10 საათზე მეტი არ ამუშაონ; 2) განთავისუფლებულ იყვნენ კვირა-უქმე დღეობით მუშაობისაგან, წინააღმდეგ შემთხვევაში მიეცეთ 2 წილი სამუშაო ქირა; 3) თვიურ ჯამაგირზე მიემატოთ 10 მან.; 4) თვიურად ეძლიოთ 10 მან. ბინის ქირა; 5) განთავისუფლებულ იქმნან ჯარიმებისაგან; 6) წელიწადში მიეცეთ 40 თავისუფალი დღე ჯამაგირების შენახვით; 7) ადმინისტრაცია ზრდილობიანად ეპყრობოდესთ და 8) ზემო აღნიშნული მოთხოვნილებანი დაკმაყოფილებულ იქმნას ერთი კვირის განმავლობაში, წინააღმდეგ შემთხვევაში მუშაობას თავს დაანებებენ.

ანჩისხატის ტაძარში დღეს ტფ. სასულიერო სემინარიელთა გუნდი იგალობებს.

გაფიცვა. პარიზის მაღაზიის საფარიანცისა და ტერ-სააკოვის სამკერვალო ქარხანაში გაფიცვა დაიწყო. გაფიცულია 32 მუშა.

ტრამვაის დირექტორად ქალაქის გამგეობამ ისევ ბ-ნი ტახტაჯანოვი დასტოვა.

თბილისის გუბერნატორმა ნება დართო კნ. ა. ბარათაშვილისას ქ. დუშეთში გამართოს ერთდღიური შეგროვება ფულისა საშობაო საჩუქრად მეომართათვის. ამავე მიზნით ნება დართო ახალციხეში—ადგილობრივ საქველმოქმედო საზოგადოებას.

„კავკასკოე სლოვომ“ გუშინ საბოლოოდ მოსპო თვისი გამოცემა, რადგან ასოთ-ამწყობებთან ვერ მორიგდა. გუშინვე ანგარიში გაუსწორა ექსპედიციას და დღეს მოლაპარაკება აქვს თანამშრომლებთან. ოფიციალურ „კავკაზ“-ში უკვე მოათავსა განცხადება საქმის ლიკვიდაციის შესახებ.

ტელეფონებზე დაწესდა საომარი გადასახადი. ყველა აბონენტები ორი წლისა ერთად უნდა შეიტანონ.

თბილისის გუბერნატორმა ნიხრის დარღვევისათვის დააჯარიმეს გ. აკოფოვი, პ. ცაბაძე, ა. ალავერდოვი, ი. ბერიაშვილი, მაგ. ზამ. ოღლი, გ. გოგინოვი, ვ. თოროლაშვილი, ს. მუმლაური, ნ. ზაბუხაძე, ნ. კრიაშვილი, ა. მიკირტუმოვი, ა. კაზარიანცი, კ. ნერსია—ათ-ათი თუმნით, ან 1 თვით დაპატიმრება. ს. საამოვი ტ. მ. ბრეგვაძე—20 მ. ან 2 კვირით დაპატიმრებით. იარაღის უნებართვოთ შენახვისათვისათვის ს. ჩილინგაროვი 50 მანეთით ან 1 თვით დაპატიმრებით ა. მასანგალიანცი, გ. რცხილაძე, ა. ბიზირაშვილი, ლ. იაკონაშვილი და ს. გეორგელაშვილი. 35 მანეთით ან 1 კვირის დაპატიმრებით: ი. კურხული 25 მანეთით, ან 1 კვირის დაპატიმრებით—ხურდა ფულის დამალვაში, აღა-ოღლი 50 მან. ან 1 თვით დაპატიმრებით მეომართა ჯარისკაცთა ტანსაცმელის ყიდვისთვის ნ. მამაჯანოვი—50 მან. სიმთვრალისთვის ა. ქე'აძე 25 მან. ნემეცურ ენაზე ლაპარაკისთვის იოჰანნე შოტტი და ადამ მაიერი.

წყალთა უწყების უფროსი კავკასიაში ბ-ნი პეტროვი საშსახურის გამო გაემგზავრა პეტროგრადს.

ახალი კლუბის სათეატრო დარბაზი უკვე მზათ არის და კლუბი ამ თვის 20-დან დაიწყებს წარმოდგენების მართვას ახალ შენობაში.

მომხმარებელ ს—ბა მეურნის გამგეობამ თავის უკანასკნელ სხდომაზე დაადგინა სავაჭრო დუქანი ცალკე მოაწყოს მეხილეთა ამხ. „ქართლის“ გვერდზე.

ზესტაფონი.

კვირას, 6 ამთვეს საღამოს 6 საათზე ჰქონდა კრება ქართულ საქველმოქმედო საზოგადოების ზესტაფონის განყოფილების გამგეობას და სარევიზიო კომისიას მთავარ გამგეობის მდივნის ბ. პ. დ. საყვარელიძის თანადასწრებით. გადაწყდა დაარსდეს შორაპნის მაზრის სხვა და სხვა ადგილას სარეგისტრაციო პუნქტები ცნობების შესაკრებად ომისაგან დაზარალებულთა შესახებ, სახელდობრ ტყვედ წაყვანილ ჯარისკაცთა ოჯახების და ომიდან შინ დაბრუნებულ გაჭირვებულ დასახიჩრებულ ჯარისკაცთა სიები. გამგეობამ მიიღო თბილისის მთავარ გამგეობისაგან ხუთასი მანეთი.

კ. ჩხეიძის აზრი

სახელმწიფო სათათბიროს ხარჯთაღრიცხვის კომისიაში კ. ჩხეიძემ განაცხადა: თურქესტანის მხარესა და კავკასიაში მიწის მორწყვის საქმეში ადგილობრივ მკვიდრთა ინტერესებიც არ დაივიწყოთო.

მუშა ხელის სიმცირე შეიძლება თავიდან ავიცილოთ მუშათა საკითხის მოწესრიგებით და შრომის ბირჟების მოწყობით.

მიწათ-მოქმედების სამინისტრო უმაღლეს სამეურნეო სასწავლებლის გახსნის საქმეში სრულებით ივიწყებს ხოლმე ამიერ კავკასიას.

ჩხეიძის წინადადებანი კომისიამ მიიღო, ხოლო უკანასკნელი მუხლის თაობაზე სახალხო განათლების უწყების წარმომადგენელმა უპასუხა: სასოფლო სამეურნეო უმაღლესი ინსტიტუტი არსდება ჩრდილო კავკასიაში, ამიერ-კავკასიაში კი—პოლიტეხნიკუმი.

საქართველოს ახალი ექსარხოსი პლატონი

საქართველოს ექსარხოსად ეპისკოპოს პლატონის დანიშვნის გამო „ბირჟ. ვედომოსტი“ 7 ქრისტეშობისთვის ნომერში სწერს:

საქართველოს ექსარხოსად ახლად დანიშნული ეპისკოპოსი პლატონი, იმავე დროს დაინიშნა უწმინდეს სინოდის წევრადაც, თუმცა ამ სესიაში მონაწილეობას არ მიიღებს სინოდის კრებებში. ექსარხოსი პლატონი ბესარაბიაში შობის დღესასწაულამდე აპირებს დარჩენას, შემდეგ პეტროგრადში ჩამოვა, საქართველოში გასამგზავრებლად.

მთავარ-ეპისკოპოს პლატონის დანიშვნის მნიშვნელობას ექსარხოსად სასულიერო წოდების წრეები უმაღლეს რესკრიპტის სიტყვებში ჰხედავენ: „ვსასოებ, რომ თქვენს ძალ-ღონეს არ დაიშურებთ, რათა უხელმძღვანელოთ სხვა და სხვა ეროვნებიან სამწყოს მშვიდობასა და ქრისტიანულ სიყვარულისამებრ“.

ეხლა, საქართველოს ექსარხოსად ნამყოფ, აწ პეტროგრადის მიტროპოლიტ პიტირიმის, მზრუნველობით ზომებია მიღებული, რათა საეკლესიო საქმეში დასცხრეს გამწვავება კავკასიის მართლმადიდებელ სხვა და სხვა ეროვნებათა შორის.

მთავარ ეპისკოპოსმა პლატონმა კი, ამერიკის შეერთებულ შტატებში სამსახურის დროს, შესძლო სხვა და სხვა ეროვნების მართლმადიდებელ ემიგრანტთა გაერთიანება. ხოლო ბესარაბიაში მან ჩააქრო მოლდავანთა საეკლესიო საკითხი, რომელიც მთავარ-ეპისკოპოს სერაფიმის დროს, გამწვავდა“.

ოვში გასაწვევთა საყურადღებოდ

(ვ. დ. ს.)

პეტროგრადის დეპეშათა სააგენტო იტყობინება: მთავარ შტაბის სამმართველოსთან არსდება საგანგებო კომიტეტი, რომელიც განაგებს ჯარში გასაწვევთა ვადის გადადების საქმეს. ადგილობრივ ასეთს საკითხებს გადასჭრის საამისოდ საგანგებოდ დაარსებული კომიტეტები.

უმაღლესად ნაბრძანებია, რომ 1915 და 1916 წლის ჯარში გაწვეულთ, რომელნიც სახელმწიფოს თავდაცვის მასალათა დამზადებას ემსახურემიან, ჯარში გამოცხადების ვადა გაუგრძელდეთ 1616 წლის 13 მარტამდე. ამათ რიცხვში ნაგულისხმევია დონის მიდამოების ქვანახშირის მაღაროების ის მუშებიც რომელთაც 1915 წ. 1 ღვინობისთვემ დე და 1916 წ. 1 იანვრამდე ჰქონდათ ვადა მიცემული.

შინაგან საქმეთა სამინისტრომ გუბერნატორებს დაავალა, აცნობონ სამხედრო საკრებულოებს, რომ 1918 წელში გასაწვევთ, ვისაც ოჯახური მდგომარეობით 1 ხარისხის შეღავათი ეკუთვნის არა უგვიანეს ჯარში გაწვევის 1 დღისა უნდა გამოცხადნენ მაზრის უფროსთან. ვინც ვადას გადააცილებს ჯარში ჩაირიცხება, როგორც ახალ გაყვანილი (ნოვობრანცები.) ამისათვის სასურველია, რომ მოსწავლეებს, თუ ჰსურთ 1 ხარისხის შეღავათით ისარგებლონ, ვადის გადადების თხოვნას დაურთონ სასწავლებლის მოწმობაც. სამხედრო საკრებულო ერთდროს გადასწყვეტს ვადის გადადებასა და შეღავათის მიცემის საკითხს.

აჭარელთა გასამართლება

ცხრა ან ქრისტეშობისთვეს ბათომის ციხის სასამართლოში გაირჩა ორი აჭარელის საქმე. უნდა გაესამართლებიათ ზემი აჭარის 33 მცხოვრები, მაგრამ ყველა მათ შესახებ სათანადო საბუთები უქონლობისა გამო ოცდა ათი კაცის საქმე მოსპობილ იქმნა და სასამართლოს წინაშე წარადგინეს, მხოლოდ სამი აჭარელი. აი მათი გვარებიც: იმაილ თაბაკოღლი ბერიძე, რიზა ბეჭროღლი თვარაძე და ჰასან ისუფოღლი. საქმის გარჩევამდე ჰასან ოღლი გრდაიცვალა.

ცხრა ქრისტეშობისთვეს ბათუმის ციხის საამართლოში მიიყვანეს დანარჩენი ორი აჭარელი ისმაილ-თაბაკ ბეგ-ბერიძე და რიზა-ბექირ-ოღლი თვარაძე. ამ ორ პირს ბრალდებოდათ ოსმალოს ჯართან მოქმედება, ბრალს სდებდენ 108 სტ. მუხლის ძალით. საქმე გაირჩა დაკეტილ დარბაზში, ბრალდებული იცავდნენ, ანჯაფარიძე და გრ. ლაღიძე, სასამართლოს თათბირმა ერთ საათამდე გასტანა, რის შემდეგაც ისმაილ თაბაკ-ოღლი ბერიძე დამნაშავეთ იცვნეს და სიკვდილით დასჯა აკუთვნეს, ამასთანავე ბერიძის სასჯელის შესამსუბუქებლად მეფის ნიცვლის წინაშე იქმნა შუამდგომლობა აღძრული. მეორე რიზა ბექირ-ოღლი თვარაძე სრულიად უდანაშაულოდ იცვნეს და იმ დღესვე გაანთავისუფლეს.

სოფლებს სულისკვეთება

გაზეთ „გოლოს“-ში (№ 37) მოთავსებულია საუბარი სომეხთა პუბლიცისტ კ. ს. კოროგლუიანცთან, რომელსაც უთქვამს: „ამ მსოფლიო ომის ქარიშხალში ყველას გვასულდგმულებს იმედი ბრწყინვალე მერმისისა, რომელიც შორს აღარ არის. ქვეყნიერობას ახალი ხანა ელის, ასეთივე ახალი ხანა ელის სომეხთა ცხოვრებასაც. იყო წუთი, როდესაც ჩვენ, სომხებს, გვეგონა, რომ ჩვენი ოცნების განხორციელების საათმა უკვე დაჰკრა, მაგრამ ეხლა ვრწმუნდებით, რომ ეს წუთი დღითი-დღე გვიშორდება და სომხის ხალხი უფსკრულის პირად სდგას... ჩვენი ხალხის დიდი ნაწილი ბარბაროს მტრის მახვილმა იმსხვერპლა. აყვავებული დაბა-ქალაქები მიწასთან გაასწორა. მაგრამ, ჩვენ მაინც იმედიანად გავცქერით მერმისს...“

მუშათა შორის

სამტრედიაში სარქისოვის ქარხნის „ბილიონი“-ს მუშა ქალები გაიფიცნენ. გაფიცვა მათის გამარჯვებით დამთავრდა. ხელფასი თითო მანეთზე ხუთი შაური მოუმატეს და სამუშაო დროც ნახევარი საათით შეუმცირეს.

— ბაქოს კანტორა-ბანკის და სხვა დაწესებულებათა მოსამსახურეებს განურჩევლად ეროვნებისა კრება ჰქონდათ, სადაც კავშირი შეადგინეს და საწევრო გადასახადი დააწესეს. მოსამსახურეთა კავშირმა სარევიზიო კომისიაში აირჩია: ძიძიგური, კულშევსკი და თალაქვაძე.

— თბილისის დეპოს მემანქანე მუშათა შორის ფეხი გაუდგავს კარტის თამაშს, რომელთაც ჰბაძავენ სხვა დარგის მუშებიც. საჭიროა შეგნებულმა მუშებმა მათ წინააღმდეგ ზომები მიიღოს.

— ყვირილის რკინის გზის ოსტატი ბ-ნი თავაძე მეტად თავგასულია და საშინლად სჩაგრავს დაბალ მუშებს, ის თავის სურვილისამებრ ხან იქით გაჰგზავნის და ხან აქეთ გამოჰგზავნის მოსამსახურეთ. სამწუხარო ის არის, რომ ამ ვაჟბატონს მოქმედებაში ზოგიერთი მუშაც უწყობს ხელს. საჭიროა თვით მუშები მაინც იყვნენ ერთმანეთთან ამხანაგურ განწყობილებაში და არა თავიანთ მტრებს უწყობდენ ხელს.

ახტალა და მისი მომავალი

მდიდარია ჩვენი კურთხეული ქვეყანა, უხვია მისი ბუნებრივი კალთა, აუწერელია ბუნებრივი დოვლათი, მაგრამ რას იზამ, რომ ულონონი ვართ, დროზე და სარგებლიანად გამოვიყენოთ იგი. ბევრი საუნჯე დავკარგეთ, ბევრი დაკარგვის გზას ადგია, მაგრამ კიდევ ბევრი ისეთი რამ გვრჩება, რომლითაც კიდევ შეიძლება წელში გასწორდეს ადამიანი. ასეთ უტყუარ სიმდიდრის წყაროდ, უეჭველია, ახტალაც უნდა ჩაითვალოს. როგორც ვიცით, ახტალა სილნაღის მაზრაშია, ქალაქიდან 20 ვერსზე. წინად უგზოობა აჭირვებდა საქმეს, დღეს რაკიღა რკინის გზა გაიყვანეს, მიმოსვლა გაადვილდა, სპეციალისტებმაც უფრო მეტი ყურადღება მიაქციეს.

მართალია, დღემდე ვიცოდით ახტალის სარფინობა, ჯერ კიდევ ვახუშტი თავის გეოგრაფიაში ქებით იხსენებს მას, შემდეგ საზოგადოების ყურადღება პლატონ იოსელიანმაც მიაქცია ჯერ კიდევ 1846 წ. მას შემდეგ ხომ ბევრს სპეციალისტს გამოუკვლევია, მაგრამ გამოკვლევა მხოლოდ გამოკვლევად რჩებოდა და რეალ საშუალებისთვის მის გამოსაყენებლად არავის მიუმართავს. დღეს კი საზოგადოება გამოფხიზლდა, უკვე სერიოზული ლაპარაკია ახტალის კურორტად გადაქცევისა. მთელი კომისიები შემდგარია. გამოკვლევა დასრულდა. კვლევის რეზულტატი დაწვრილებით აწერილია ჟურნალ „Цѣлебный Кавказъ“-ის მესამე და მეოთხე ნომერში. სხვა და სხვა სპეციალისტი სხვა და სხვა მხრით განიხილავს მას და ერთხმად აღიარებენ მის სარფიანობას, მის აუწერელს სიმდიდრეს. რომ ახტალას ბედი უღიმის და აჰა, საცაა მზეც გამოუნათებს, ამაში ეჭვი აღარავის შეაქვს. ამისთვის თითქმის ყოველისფერი უწყობს ხელს: 1) თბილისთან სიახლოვე, 2) რკინის გზა, 3) ათას გვარი სამკურნალოს მოწყობის შესაძლებლობა. დასასრულს, ახტალა იმითი იქნება სასარგებლო, რომ აღინიშნება როგორც საუკეთესო პუნქტი, საიდანაც შესაძლებელი იქნება სამკურნალო სეზონის შემდეგ ექსკურსიების მოწყობა ახლო მიდამოებში ახალ-ახალი რამის აღმოსაჩენ-გამოსაკვლევად.

ახტალის მომავალი ბედი დამოკიდებულია, რა თქმა უნდა, თვით ტალახის წესიერ მოხმარებაზე. უკანასკნელ გამოკვლევის თანახმად ჩვენ ვიცით, რომ მთელი ტალახის რაიონი უდრის 4 დესეტინას,*) ტალახის სისქე უდრის 2 საჟენს, ადგილ-ადგილ ათს საჟენს. დაბეჯითებით შეიძლება ითქვას, რომ გამოყენება შეიძლება არა მარტო ნედლი ტალახისა, არამედ გამხმარისაც. მისი განედლება შეიძლება ისე, რომ თავისი პირველი თვისებანი დაუბრუნდეს. როგორ და რა გზით შეიძლება ყველა ეს მოხერხდეს, ჯერ გამოურკვეველია, ამას ცდა უნდა, ის კი შეიძლება დანამდვილებით ითქვას, რომ ეს მოხერხდება თუ ეხლა არა, მომავალში მაინც.

ტალახის სიმდიდრე რაოდენობის მხრით უდრის 16,000 კუბიკურს საჟენს, ანუ ათ მილიონ ვედრო ტალახზე მეტს. თუ სამკურნალო სეზონად ჩავთვლით 5 თვეს, მაისიდან ოქტომბრამდე და თვითეულს კაცზე 5 ვედრა ტალახი მოხმარდა, მაშინ დავინახავთ, რომ ათას კაცზე მეტს გაჰკურნავს იგი, რაიც მთელს სეზონში მოულწევს 150 ათას ვანას.

გამოკვლევამ დაამტკიცა აგრეთვე ახტალის ტალახის სარგებლობა სხვა და სხვა ავადმყოფობის განსაკურნავად. რაც დღე მიდის, იმდენად უფრო რწმუნდებიან მის სარგებლობაში. უკვე დაიწყეს იმის შესახებ ლაპარაკი, რომ აქვე შესაძლებელია მოეწყოს ცალკე კაბინეთები და ინსტიტუტები სხვა და სხვა გვარ ფიზიკურ სამკურნალოს მოსაწყობად, როგორც მაგალითად, წყლით მკურნალობა, ელექტრონით, მზის სხივებით და სხვა. განსაკუთრებით ეს უკანასკნელი ფრიად საყურადღებოა. მზის ვანები ახტალაზე საუკეთესო საშვალებაა მკურნალობის. ცხარე მზე, განსაკუთრებული მდებარეობა ახტალისა ყველა ეს დადებითი მხარეა, რომ ახტალას გარშემო გახსნილ იქმნეს ისეთი ინსტიტუტები, სადაც სამკურნალო ვარჯიშობას ასწავლიან და მექანოთერაპიას. სამკურნალო ვარჯიშობაში ხელს შეუწყობს არა მარტო მზის ვანების მიღება, არამედ მშვენიერი ბუნება ახტალის მიდამოებისა, სურნელოვანი ფერდობები, ნაძვ-ფიჭვნარით მოფენილ გორაკებზე სეირნი და სხვა. თუ იმასაც არ დავივიწყებთ, რომ ახტალა კახეთში იმყოფება, ყურძნის სამეფოში, მაშინ მკურნალობის მეთოდიც უფრო მრავალფეროვანი სახით მოგვეჩვენება. კურთხეული ბუნება, კეკლუცი ლანდშაფტი, საამური სანახაობა ალაზნის ველისა, რკინის გზა თბილისთან სწრაფად მოსასვლელად, ყველა ეს აორკეცებს ღირებულებას და თუ სამკურნალოდ არა, ქალაქის მტვერისა და ღრიანცალიდან თავის დასახწევად ეპატიჟება ადამიანს.

ახტალის მომავალი მით უფრო უზრუნველყოფილია, რომ მას არც ისე რიგად ეჭირვება დიდი ხარჯები. სულ რომ არა ვთქვათ რა, პრიმიტიულ სახის ვაებით შეგვიძლიან ვისარგებლოთ, ვიდრე მოვწესრიგდებოდეთ, ვიდრე შესაფერისად მოუვლიდეთ. და თუ გავიხსენებთ, რომ კავკ. საზოგადოების მიერ გადაწყვეტილია ერთდროულად 3 ათასი მანეთი გადასდოს მის მოსაწესრიგებლად, ან ნინ დაეხმარებით, რომ ნაკლებ-ნაკლებ საკეთილოდ და მრავალ სნეულთა საპატრონებლად უკვე გადადგმულია.

ჩვენი ეროვნული დოვლათი თავს იჩენს. კეთილიმც იყოს მომავალი და გახსნილი გზა!

დ. კ.

*) ცნობები ამოღებულია ხსენებულ ჟურნალ »Цѣлебный Кавказъ“-იდან № 3—4.

სურამის შემნახველ-გამსესხებელი ამხანაგობა

ვინ არ იცის, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს ჩვენს დროში შემნახველ-გამსესხებელ ამხანაგობას, „წვრილ კრედიტად“ წოდებულს. ხალხის ცხოვრებაში, მის წყალობით სოფელი წელში იმართება და მოვახშე—ჩარჩების კლანჭებს თავს ახწევს.

ახლად დაარსებული კახეთის ამგვარ ამხანაგობათა კავშირი ნათელჰყოფს „წვრილ კრედიტის“ ძლევამოსილებას, როგორც ეკონომიურს ფაქტორისას, ამიტომ დიდი სიფხიზლე და თვალყურის დევნა გვმართებს, რომ ეს უალრესად დემოკრატიული დაწესებულება მუდამ თავის დანიშნულებას ასრულებდეს და კერძო პირთა გამორჩენის ასპარეზად არ გადაიქცეს.

ამ აზრის მიხედვით შეიარაღებული არ შეგვიძლიან დუმილით აუაროთ სურამის საკრედიტო ამხანაგობას, რომლის დღევანდელი სახე სრულიად სპობს მის არსებობის პრინციპს.

თუმცა მის საქმიანობის მატიანე 1913 წლის თებერვლიდან იწყობა, მაგრამ ეს საქმიანობა იმდენად ვიწრო ფარგლებშია მომწყვდეული, რომ ამ დაწესებულების ავკარგიანობა ნამდვილ მშრომელ ხალხისთვის მთლად უცხო და გაუგებარია. გამგეობის შემადგენლობაც ცხადი მოღალდებელია იმისა, თუ რამდენად დაცულია ამ დაწესებულების დემოკრატიული სახე.

მთელი მართვა-გამგეობა ვაჭარ-მოხელეების ხელთ არის, გაჭირვებულ ხალხის წარმომადგენელს-კი არავითარი ადგილი არა აქვს დათმობილი, ამიტომაც ამ წმინდა ხალხურ დაწესებულებას, რომელიც ამ დუხჭირ დროში მხსნელად უნდა მოევლინოს უკიდურეს გასაჭირში ჩავარდნილ ხალხს, დაჰკარგვია თავის ნამდვილი სახე და უბრალო ვაჭარ-მოხელეთა ბანკათ გადაქცეულა. არა ერთი და ორი გლეხი ვაბრუნებულა სახლში, პირში ჩალა გამოვლებული, რადგანაც სესხზედ უარი მიუღია.

ან საიდან რას მიიღებდა, როდესაც მასზედ უფრო მადა გახსნილნი ქორეზივით დასტრიალებენ კასას.

ამ შინაურ საქმიანობაში იმდენად გართულია ამხანაგობის გამგეობა, იმდენად მისცემიან თავდავიწყებას, რომ ეს მეორე წელია არავითარი კრება ანგარიშების ჩასაბარებლად არ მოუწვევია, იმ დროს, როდესაც წესდებით წარსულ იანვარს უნდა ჩაბარებულიყო წლის ანგარიშები. ერთი სიტყვით, სურამის „წვრილი კრედიტი მოითხოვს დიდ კვლევა-ძიებას შინაურ საქმეებში, რაც შესაძლებელია მხოლოდ საგანგებო კრების მოწვევით. ამ კრებამ უნდა ამცნოს ყველას საქმის ნამდვილი ვითარება და რეორგანიზაციის მოხდენით დაწესებულებას შესაფერი დემოკრატიული საფუძველიც მისცეს.

სურამელი.

მოლიპულს გზაზე

ყოველი რუსი მოხელე, ჩვენში გამწესების უმალ, თავს მოვალედ სთვლის რუსული პოლიტიკა გააბატონოს. ეს გაბატონება კი გამოიხატება იმაში, რომ ჩვენ, როგორც „ინოროდცებს“ ისტორიული ნიადაგი დაგვეკარგოს და რუსულს სულზე დავემყნოთ. მთელმა საუკუნემ აი ამ ყოფაში გაიარა. ქართველებს, მართლაც, დიდი ზიანი მიაყენა ამ გვარმა პოლიტიკამ, იყო ისეთი მომენტები, როდესაც პსიხიური გადატეხა სრულს გადაგვარებას უქადდა ჩვენს ეს, მაგრამ ეს **იყო მხოლოდ!** დღეს კრიზისი უკვე განვლილია და მიტომ არც ისე პესიმისტურად ვუყურებთ ჩვენს მომავალს, ჩვენს ეროვნულს აღორძინებას.

ეს მარტო ჩვენ მიერ დანახული ამბავი არ გახლავსთ. თვით რუსი პოლიტიკოსებიც მიხვდნენ, რომ ძალით და ძველი გზით სიარული არას არგებდათ, უნდა ფრონტი შეეცვალათ, უფრო ბრძნულს ნიადაგზე განეგრძოთ მისიის შესრულება, ფარული სახით. მდგომარეობამ და დროს კარნახმა შეაცვლევინა დახავსებული მეთოდი უმრავლესობას. მხოლოდ ფრონტი არ უცვლიათ ჯერ სწავლა-განათლების დაყენებაში, აქ ჯერ კიდევ ჰმეფობს ძველი სული, იძულებითი პოლიტიკა, რასაც უფრო უარყოფითი ნაყოფი მოაქვს მათთვის, ვიდრე დადებითი. ჩვენი ქართული გიმნაზია, ჯერ ეს ერთი, არ არის **სრულიად ქართული,** უკეთეს შემთხვევაში, განთავისუფლებული ზემო ოპეკიდან **ისე, რომ სრულ**

უფლებიანად ჩაგვეთვალა; სხვა გიმნაზიებში არც ერთი ენა არ არის ისე აბუჩად აგდებული, როგორც ჩვენი, ბევრგან სულაც არ ასწავლიან და თუ ასწავლიან, ისიც გასამასხარავებლად, როგორც ამას სჩადიოდნენ და სჩადიან მეორე გიმნაზიაში. გვქონდა სასულიერო სემინარია, მაგრამ იგი დღეს მოხელეთა ქარხანა უფრო გახლავთ, ვიდრე ქართველ მღვდელმსახურთა მწვრთნელი და აღმზრდელი დაწესებულება.

საზოგადო უბედურება მარტო ეს არ გახლავთ. ჩვენ შეგვეძლო დაგვეთმინა ეს, მაგრამ ის, რაც ხდება სოფლად, ეს კი ყოველისფერს აღემატება. ქართველთ სოფელი დაგვრჩა შეუბღალავი და ახლა ამის შერყვნა და მოშხამვასაც შეუდგნენ. მოგეხსენებათ, ამ უკანასკნელს ხანებში სამინისტრო სკოლების გახსნას უხშირეს. პირველად იმას მაინც სცდილობდნენ, რომ ქართულ ენისთვის საპატიო ადგილი დაეთმოთ და ჩვენს პატარა ბავშვებისთვის მშობიური ენაზე ესწავლებინათ ანა-ბანა და წერა-კითხვა. რუსულ ენასთან პარალელურად ქართულიც ისწავლებოდა. დღეს კი ეს ასე არ არის, შესაძლებელია, ინსტრუქცია სულ სხვა რამეს ამბობდეს, მაგრამ ფაქტიურად ისე გამოდის, რომ ქართველს ბავშვებს დაეხშოთ სრული გზა სამშობლო ენის შესწავლისა. ასეთი ნიადაგის შემქმნელი გახლავთ სახალხო სკოლების ინსპექტორი ბ-ნი პოლიტოვი. ჩვენმა მკითხველებმა უკვე უწყიან, რომ მან სოფ. კასპში 2 **რუსი** მასწავლებელი გაამწესა. რაკი-ღა დაინახა, რომ გზა ხსნილი მაქვსო, ადგა და ახლა სხვა სოფლებსაც მიჰყო ხელი. ასე მაგალითად, სოფ. ზემო ჭალაში მასწავლებლად გაამწესა ვინმე კოზლოვი, ჩრდილო-კავკასიიდან გადმოყვანილი კაზაკი, ახალ-დაბაში დანიშნა რუსი, სოფ. ბეკამში გაამწესა სომეხი ქალი, რომელმაც ქართული ენისა იმდენივე იცის, რამდენიც თუთიყუშმა წამოსროლილი სიტყვებისა. როდესაც პოლიტოვს ჰკითხავენ მიზეზს, რად სჩადით ასეო, პასუხად მიიღებთ, მხოლოდ იმიტომ, რომ ომმა... ვაჟები დაიტაცა, მასწავლებლები აღარ არიანო! მოდით და ნუ გაგეცინებათ! ომი მარტო ქართველი ერის უბედურობა ყოფილა! თითქოს ჩვენ აღარ მოგვეპოვებოდეს ისეთი ქალი, ან კაცი, რომელსაც სომხისა და რუს-კაზაკის მაგიერობა შესძლებოდა! ბ-ნ პოლიტოვებს ავიწყდებათ, რომ ასეთი ქცევა ძველი ნაცადი და ფრიად მოლიპული გზა გახლავთ, რომელზედაც სიარული ჩვენს საუკუნეში ასე ადვილად აღარ შეიძლება.

ქართელი.

დაგა-სოფლები

ს. გეკამი (გორის მაზრა) როგორც იყო მოგვარად აქაურ სკოლის საქმე. სოფელს მეორე მასწავლებელიც მოუვიდა. იმედია ორი ინტელიგენტური ძალა ეხლა უფრო მეტ საქმიანობას გამოიჩენს, ვიდრე ეს სოფელს დღემდე ეტყობოდა.

მართალია, ის პირობები, რომლითაც მასწავლებელი ნივთიერად სოფლისგან არის დამოკიდებული, მეტად აბრკოლებს გლეხთან დაახლოვებას და ნაყოფიერ მუშაობას, მაგრამ ამითი მასწავლებელი სრულიადაც არ თავისუფლდება თავის მოვალეობისაგან. პირიქით მას ჰმართებს უფრო მეტ ენერგიით და ხალისით მოჰკიდოს ხელი საქმეს, რომ ნდობა და სიყვარული მოიპოვოს გლეხის ნაღვლიან გულში. ამ მხრივ ახლად მოსული გამგე ბ. ბუაჩიძე კარგ ნიშნებს იძლევა. იგი სცდილობს თავის მოვალეობას უფრო ფართოდ შეჰხედოს, ვიდრე ამას სამსახურის ოფიციალი ფარგლები მოითხოვს. ჩამორჩენილ სკოლას კიდევაც დაეტყო მისი მზრუნველობის ბეჭედი.

მაგრამ ყველაზედ საყურადღებო არის ის რომ ბ. ბ-ძემ იკისრა სოფლად სახალხო კითხვების მოწყობა და ბუნდოვან სურათების მაჩვენებელი აპარატი სთხოვა სახალხო კითხვების სექციას.

იმედია ამ სასიამოვნო თაოსნობას სექცია მხარს დაუჭერს. მხოლოდ ამ გვარ ფართო მუშაობით არის შესაძლებელი მასწავლებლის სოფელთან დაახლოვება. წინააღმდეგ შემთხვევაში მასწავლებელი გლეხის თავლაში ისეთივე უბრალო მისი შესანახი მოხელეა როგორც მამასახლისი, სოფლის მწერალი და სხვა.

ამიტომ უსურვებთ ბ. ბ-ძეს სიმხნევეს და გამარჯვებას.

ვინცანიძე.

პროვინციის ქრონიკა

ქუთაისი

8 ქრისტეშობისთვეს ვაჭრებს კილასონიას და ბასილაიას 400 ფუთი ნამალევი შაქარი აღმოუჩინეს.

— ქუთაისის ოლქის სასამართლოს განყოფილება ამ ჟამად იმყოფება დ. ზუგდიდში.

— დაკეტილი ქუთაისის ქიმიური ლაბორატორია უკვე გაიხსნა და სხვა და სხვა საქონლის შემოწმებას განაგრძობს.

ბათომი

ქართ. საქველმოქმედო საზოგადოების აქაურმა განყოფილებამ საქმის მწარმოებლად და პროვინციაში საქმის მოსაგვარებლად აირჩია სტუდენტი კობახიძე.

ღუდის ხეობა

ენკენისთვეში აქ თოვლი მოვიდა და ჭირნახული ქვეშ დაიტანა, თოვლი ამ ჟამადაც ძევს აქეთ. წლის სარჩო არავის მოსვლია, აუცილებელი მოსალოდნელია შიმშილობა.

მლეთი

ადგილობრივ სასწავლებელში საქმე მეტად ცუდათ ყოფილა დაყენებილი, წლის განმავლობაში მოწაფენი თურმე ანბანსაც ვერ სწავლობენ.

ქ. ახალქალაქი (ჯავახეთი)

აქ უკვე გაიხსნა ქართ. საქველმოქმედო საზ. განყოფილება. განყოფილება გახსნა საზოგადოების წევრმა ალ. ყიფშიძემ. საზოგადოება სიხარულით მიეგება ახალ დაწესებულებას. განყოფილების თავმჯდომარეთ არჩეულია მამედ-ალი-ბეგ ფალავანდიშვილი.

ჯავახეთი

ვარძიის მონასტრის გვირაბების თავზე დიდი კლდე მორღვეულა და მონასტრის ნაშთს სრულ დანგრევას უქადის, საჭიროა ამ გარემოებას ქართველობამ მაინც მიაქციოს ყურადღება.

ჩოხატაური

აქაურ საბოქაულოს ბრძანება მოუვიდა საჩქაროდ შეადგინოს 1897 წ. დაბადებულ ახალგაზდათა სია და ოზურგეთის მაზრის სამართველოს წარუდგინოს.

ველისციხე

29 წარსულ თვეს აქ აკურთხეს მომხმარებელ საზოგადოების დუქანი „ერთობა“. დუქანმა მოქმედება უკვე დაიწყო და საქმეც გვარიანად მიმდინარეობს.

ხაშური

წარსულ თვის ბოლოს აქ აკურთხეს კოოპერაციის ამხანაგობის ფურნე და დუქანი. წევრები ერთობ მრავლად ეწერებიან.

ბ ა ქ ო

არდანუჯიდან გაზ. „კასპს“ ატყობინებენ, რომ ბაქოს საქველმოქმედო საზოგადოების რწმუნებულმა უკვე დაამთავრა დახმარების განაწილება აჭარელთ შორის. ამავე მიზნისთვის ბაქ. საქ. საზ. ამ დღეებში 20.000 მ. გაჰგზავნა.

სომეხთა ცხოვრება

ბაქოში „სომხურ კულტურის მოყვარეთა წრემ“ დაადგინა ყოველგვარი დახმარება აღმოუჩინოს ოსმალეთიდან გამოქცეულ ლიტერატორთ, გამართოს მათ სასარგებლოდ საღამოები, შეაგროვოს ფული და მიაწოდოს სომხური ჟურნალ-გაზეთობა და წიგნები.

— ერევნის სომეხთა სასულიერო სემინარიაში დაარსდა „განათლების მოყვარულთა წრე“, რომელიც თავის სამოქმედო მიზნად ისახავს ერევნის სომხობის გათვითცნობიერების ხელის შეწყობას და ახალგაზდათა ეროვნულ ნიადაგზე აღზრდას.

—„ჰორიზონს“ ატყობინებენ: სოფ. ჩახლარში (გუმბრის გუბ.) გამოქცეუთა მდგომარეობა მეტად სამძიმო და აუტანელია. შიმშილთან ერთად გამოქცეულებში გავრცელდა გადამდები სენი, სანიტარული დახმარება ჯერჯერობით არაფერია.

— ოსმალოს მთავრობა განაგრძობს სომეხთა დატუსაღებას.

მაჰმადიანთა ცხოვრება

ყაზალინის მაზრის მაჰმადიანებმა 4,900 მან. ღირებული ხორბალი შესწირეს ომიანობისაგან დაზარალებულთა სასარგებლოდ.

— გაზეთ „თურმუშს“ ყარსის ოლქის დაზარალებულ მცხოვრებთათვის შემოწირულება ჰქონდა გამართული, ერთი თვის განმავლობაში მას შეუგროვებია 2,046 მან. 95 კაპ.

— ჩელიაბინსში გამოქცეულ და ომიანობისაგან დაზარალებულთა სასარგებლოდ მაჰმადიანებმა შემოწირულება გამართეს.

— ქ. უფაში გადაგვარებულ მაჰმადიანებს ეროვნული გრძნობის გაღვიძება დაეტყოთ, ბევრი წერს თათრულ გაზეთს.

— ბაქოს მაჰმად. საქველმოქმედო საზოგადოებამ აჭარელთა დასახმარებლად კიდევ 20 ათისი მანეთი გაჰგზავნა.

მგზავრის შენიშვნები

(საკუთარ კორესპონდენტისაგან)

იშვიათი გულის პატრონი უნდა იყოს ადამიანი, რომ გულგრილად უყურის იმ ტანჯვა ვაებას, ცრემლებს, რომელსაც დღეს ნახავთ ოსმალთა შორის. შიმშილი, სიტიტვლე, ათასგვარი გადამდები სენი და სხ., ახლა ამას დაუმატეთ ბაში-ბუზუკების მოქმედება და დარწმუნდებით რა ჯოჯოხეთია დღეს გამეფებული ოსმალ გლეხთა შორის.

მაგრამ რაც მოხდა მისი დაბრუნება აღარ შეიძლება, დღეს მდგომარეობამ ფერი იცვალა და მთავრობა, თუ საქველმოქმედო საზოგადოებანი ცოტ-ცოტა დახმარებას უჩენენ და ისევ თავიანთ კერაზედ აბოუნებენ. მაგრამ ახლა გამოჩნდნენ სხვა გვარი მოღვაწენი , რომელნიც, ტანჯვით ნაშოვნ, საქველმოქმედოთ მივდებულ ერთ ჩანახს პურს ხელიდგან აცლიან. აგერ ხუთი თვეა აქეთ ოსმალთა სოფლებში დავიარები, ბევრი რამ ვნახე, ბევრი რამ გავიგონე, ბევრი გულსაკლავი სურათი გადამეშალა თვალ წინ, მაგრამ ის სურათი რომელიც მინდა აგიწეროთ, მეტად ამაღელვებელი იყო, და არ ძალმიძს საზოგადოებას არ ვამცნო. დღეს, ოსმალთ გლეხები მშვიდობიანად იწყობენ ცხოვრებას, თუმცა არას დროს არ დაურღვევიათ მყუდრო ცხოვრება, დამნაშავე სხვა იყო და მათ მოხვდათ... მაგრამ დღესაც აღარ ასვენებენ მათ. ამ რამდენიმე ხნის წინეთ ექვსი კაცი მოვიდა სოფლებიდგან ამორჩეული ჩემთან და ასე მომმართა ოსმალურად, აქ ქართულად ავხსნი: ეფენდუმ,—ხელებს დაგიკოცნით თავს შემოგევლებით, გვიშველეთ, შენ დიდი კაცი ხარ. (sic)... გვიშუამდგომლეთ ნუ გვტანჯავენ, ან ერთბაშად დაგვხოცონ, ან დაგვანებონ თავი (და აქ ერთ მოხუცს ცრემლები წამოსცვივდა) როდესაც შევეკითხე თუ რა მიზეზია, მათი ასეთი წყრომისა, მითხრეს: რა ვიცით ბატონო, ექვსნი არიან, ერთს სამხედ დრო ტანისამოსი აცვია, ხუთიც კაზაკურად გამოწყობილი უიარაღოთ, მხოლოდ ჯიბეში რევოლვერები აქვთ, ღამეობით მოდიან სოფელში და ამბობენ ჩვენ მთავრობის ხალხი ვართო, ამბავი მოგვივიდა, რომ თქვენ ოსმალთ ფულით, ეხმარებით და ჯარიმა დაგადეს 40 თუმანი, თუ არ გადიხით მთელ სოფელს ავაოხრებთო. „ყვავს რა აქვს ყორანს რა მისცეს“ —რა გვაქვს, რომ ოსმალთ დავეხმაროთ, ან რა საქმე გვაქვს იმათთან, ან ეს ჯარიმა საიდან გადავიხადოთო. გვთხოვენ ქალებს და რადგან თავს დავიხოცამთ, და ჩვენი ხელით ქალს არავის მივცემთ, რჯულიც არ გვაძლევს, ნებას და არც თავმოყვარეობა და სინდისი, ამისთვის გვცემენ და გვარბევენ. მოიღეთ მოწყალება დაგვეხმარეთ.

აქვე მინდა აღვნიშნო, დაუჯერებელი ხასიათი ოსმალ-გლეხისა, მაგრამ რა გასამტყუნარია, ნათქვამია „დამხრჩვალი კაცს ეჭიდებოდაო“—რამდენიც გინდა არწმუნოთ, რომ პირადათ მე მათთან არავითარი ბრძოლა არ შემიძლიან და არც რამე გავლენა მექნება, მაინც ეჭვით გიყურებენ და თითქმის ქრთამის მოცემას გიპირებენ. რა თქმა უნდა, როგორც ჩვეულნი არიან. რისთვისაც პირველ ხანებში ხშირად ლანძღვით ვუმასპინძლდებოდი.

ეს გლეხები გავისტუმრე მიწერილობით, სადაც ჯერ არს და მე გადავსწყვიტე გამეგო, ამ ახალ „მოღვაწეთა“ პიროვნებანი. გავიგე კიდეც. ესენი სრულიად კერძო პირები არიან, აქაური მხრისა. მათ დასაჭერად მთავრობამ უკვე მკაცრი ზომები მიიღო.

აი, კიდევ მაგალითი, თუმცა ამ სამოთხი თვის წინედ მოხდა სოფ. ა—ში, და საზოგადოებრივ ინტერეს, არ არის მოკლებული: სამი სომეხი, ერთი მათგანი „პოდატნოი ინსპექტორის“ ტანისამოსში და ორიც ჩაფრისა, მივიდა ქვემო ნათქვამ სოფლის ერთ მდიდარ აღლართან ღამით და განუცხადა: „თქვენ გავიგე ფული გაქვთ სახლში და მასთან ყალბი, აი ქაღალდი მთავრობისა (ნაგლეჯი ქაღალდი აჩვენა. რადგან მათ კითხვა არ იციან) უნდა გადავათვალიერო, თუ ყალბია მართლა დავბეჭდამ და ხაზინაში წარვადგენ, იქიდან კი ნამდვილ საღი ფული მოგივათო, ამათაც დაუჯერეს და ბატ. „პოდატნოი ინსპექტორმა“ 16000 მან. „ყალბი ქაღალდის ფული“ დაბეჭდა... მაგრამ მართველობამ იგინი გაბოჭა, ფული პატრონს დაუბრუნა და ისინი „ვირის აბანოში“ გაგზავნა...

ამისთანა მოქმედებიანი ბევრია.

სოფ. ჩ—ს. მუხტარი (ნაცვალი) მოვიდა ჩემთან და მითხრა: ერთი დიდი კაცი მოვიდა ჩემთან სახელად ოჰანეზა, და მთხოვა ქალი მეშოვნა, რადგან უარი უთხარი, რომ ჩემ თანამდერობას ეგ სისაძაგლე არ ეკუთვნის მეთქი მცემა, და როცა მოხუცი მამა 90 წ. მომეშველა იმასაც სცემა... სოფ. დ—ი.—შეველი, ცხენზე ვიჯექი და ვესაუბრებოდი გლეხებს, ისინი ცრემლებით მიამბობდნენ თავიანთ გაჭირვებას, ჩემმა გულმა, ვეღარ შესძლო და სლოკინს მოვყე და რომ დამეფარა ხელი გაუშვირე, ერთ მოხუცს გამოსამშვიდობებლად, რომელმაც ორთავე ხელები მაგრა დამიჭირა და ისე სწრაფად მაკოცა, ხელზედ, რომ ვერ მოვასწარი გამოტაცება. აქ ველარ მოვითმინე და ცრემლის გუბე მოსკდა ჩემს თვალებს და სწრაფლ გავეშურე თან გზაში ხმა მაღლივ ვყვიროდი. უსამართლოა ცხოვრება, მუხანათია, ნუთუ იმ დროს, როდესაც ათასგვარ გარყვნილებაში იხარჯება ათასები, ეს პატივცემული მოხუცი, ამაყი მაჰმადის რჯულის, ისე უნდა დამცირდეს, რომ ხელებზედ ჰკოცნიდეს თავის მგზავს ადამიანს... ოხ, ღმერთო.,. ნეტა ვიცოდე, როდის შეუშრობ ცრემლს ამ ტანჯულ-ხალხს... რა ვქნა მკითხველო, მხატვარი არა ვარ, თორემ დაგიხატავდით ყველა იმ სურათს რაც დღეს აქეთ ხდება... ნახავდით და დარწმუნებული ვარ, არც ერთი თქვენთაგანი უცრემლოდ არ გადარჩებოდა... შედიხართ ქოხში, გიჩვენებენ ავადმყოფს, ახალგაზდა ქალი, ან კაცი სიცოცხლით სავსე წევს სარეცელში... დიახ, სარეცელში... ქვეშ ხმელი ჭილობის ნაგლეჯი უშლია, ზემოთაც ესევე ხურამს, სიტიტვლით კანი უჩანს, ნებას არ გაძლევს გადახადო გასაშინჯათ... აქეთ მისი მშობლები ცრემლებს აფრქვევენ, გაჩვენეს ავადმყოფი და არ იფიქროთ, რომ მოგმართონ, წამლისთვის რომ ჩქარა გაასაღონ ავადმყოფი და არც არაფერი სწამთ წამლისა რადგან მშიერ კუჭზე „საექიმო სამზარეულოში გაკეთებული წამალი არას არგებთ“, ასინი მაშინათვე შემოგბღავლებენ: პური, პური ბატონო, ოთხი დღეა არც ჩვენ და არც ავადმყოფს არა გვიჭამია-რაო.

ყველა ეს უბედურება საკმარისი არ გახდა „კაციჭამია მოღვაწეებისათვის“ და ახლა ოსმალ-გლეხთა შორის შემდეგ თავზარდამცემ ხმებს ავრცელებენ: შემოდგომაზედ ყველა ოსმალები უნდა აჰყარონო, რადგან გაუგიათ, ოსმალოს მთავრობასთან ჯაშუშობენო და ციმბირში უნდა გადაასახლონო. ეს ამბავი სწრაფლ მოედო მთელ სოფლებს და სატირლად ეხლა ეს გაუხდათ. ამის გამო მოდიან ყოველ დღეობით რამდენიმე კაცი და მეკითხებიან: ეფენდი, ნუ დაგვიმალავთ, გვითხარით მართლა გვასახლებენ შემოდგომაზედ? ყოველ ღონეს ვხმარობ დაუმტკიცო, რომ ყველა ეს მოჭორებულია, რომ მათი მტრები ავრცელებენ ყველა ამას და თუმცა სწამთ ჩემი სიტყვა, მაგრამ მაინც ეჭვის თვალით მიყურებენ. საჭიროა შესაფერი განკარგულება ოფიციალად, ვისგანაც ჯერ-არს...

ვ. ს—შვილი.

თეატრი და ხელოვნება

ხუთშაბათს, 10 ქრისტეშობისთვეს, ავლაბრის სახალხო თეატრში რ. სალაყაიას რეჟისორობით წარმოადგინეს „დღენი ჩვენი ცხოვრებისა“.

ჭელიძეს (მიშკა), ფიზიკოს, №, სარაულს (ედუარდ ფონ ანკენიე) არა უშავდა რა.

დამსწრე.

რუსეთი

გადასახადები

გადასახადების ახალი რეფორმაა განზრახული. ახალი გადასახადებით სამინისტრო ანგარიშობს, რომ მისი შემოსავალი იქნება არა ნაკლებ 863 მილიონი მანეთისა, აქედან პირდაპირი გადასახადი 210,3 მილიონი მანეთი, საბაჟო 114,8 მილ. მან. ხოლო არაპირდაპირი 418,2 მილ. და რკინის გზისა 420 მილ. მან. ამას გარდა საქციზო გადასახადები, ენერგიაზე, ელექტრონზე, კარტოფილზე და სხვა უდრის სულ 287,5 მილ. მანეთს. აქედან პირდაპირი გადასახადი 82 მილ. მან., ხოლო არა პირდაპირი 205 მილ. მანეთი.

გარდასახადების რეფორმა მოახდინეს იმ დეფიციტის შესავსებათ, რაც ხაზინას მოუვიდა სახაზინო ღვინის მონოპოლიის გაუქმებით. მაგრამ რეფორმა იგი ოდნავაც არ ეხება იმ გარდასახადებს, რაიც მოსდის სახელმწიფოს ომის გამო. 1914 წ. მოსავალი იყო 8 მილიარდი მანეთი, წელს კი იგი გაიზარდა, 10 მილიარდს აღემატება, ასე რომ პირველ იანვრისთვის 1916 წ. სახელმწიფოს ვალი იქნება 18 მილიარდი. სახელმწიფო სესხის გადასახადები, ომში ბრძოლის გამო შრომის უნარ დაკარგულ პირთა ხარჯი, ოჯახების შენახვა უდრის არა ნაკლებ 2-ნახევარ მილიარდ მანეთს. თუ 1914 წ. სახელმწიფო გასავალის ბიუჯეტი უდრიდა 3,309 მილ. მან., მაშასადამე, 1916 იგი 6 მილიარდს გადააჭარბებს. თქმა არ უნდა, სამინისტროს მიერ განზრახული 863 მილ. მანეთი სრულიად არაფერს ნიშნავს იმასთან შედარებით, რაც საჭიროა გასავლის დასაფარავად.

უცხოეთი

ჩ ი ნ ე თ ი

როგორც ვიცით ჩინეთში რესპუბლიკა დაასამარეს და ისევ ძველებური წესწყობილება აღადგინეს. იუანშიკაი ჩინეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი აღარ არის, არამედ ჩინეთის იმპერატორი. იუანშიკაის გაიმპერატორებას ეწინააღმდეგებოდა იაპონია და მისი დღევანდელი მოკავშირენი—რუსეთი, ინგლისი და საფრანგეთი. სამაგიეროდ იუანშიკაის იმ თავიდანვე მხარს უმაგრებდა გერმანეთი. როგორც სჩანს, გერმანეთის გავლენა უფრო ძლიერი ყოფილა ჩინეთში, რომ მან ოთხი დიდი სახელმწიფოს რჩევას ანგარიში არ გაუწია და გერმანეთის აზრს დაემყარა. გერმანელების მოღვაწეობა და გავლენა ჩინეთში, მხოლოდ იუანშიკაის გაიმპერატორობით როდი განსაზღვრულა. ევროპელ-ელჩებმა ... ჩინეთში მუშაობენ გერმანეთის ბაჭრობა-მრეწველობის წარმომადგენლები და აგენტებიც. ჩინეთში მათის საშუალებით გერმანეთი იძენს და თავს უყრის რუსეთის ოქროს. ოქროს ყიდულობენ მთელი რუსეთ-ჩინეთის საზღვრების დასწვრივ და მანჯურიაში. ამით დიდ ზარალს აყენებენ რუსეთის ხაზინას.

ამას გარდა გერმანეთის აგენტები დაუბრკოლებლად აწყობენ ათასგვარ ორგანიზაციას მოკავშირეთა წინააღმდეგ მიმართულს. ინგლისის სამფლობელო სინგაპურში მომხდარი აჯანყება გერმანელების მოწყობილი აღმოჩნდა. იაპონიის სამხედრო მასალის დამამზადებელ ქარხნების აფეთქებაც მათ მოუწყვიათ. ამ საქმეებს ჩინეთში აწარმოებენ და ამზადებენ. თუმცა გერმანელებმა დაჰკარგეს შორეულ აღმოსავლეთში კიაო ჩაო, რომელიც იაპონელებმა წაართვეს ამ ომის დროს, მაგრამ შუაგულ ჩინეთში მათ მკვიდრათ აქვთ ფეხი მოკიდებული.

რედაქტორ-გამომცემელი

სანდრო შანშიაშვილი

სად გაიგზავნთ ცნობებს მოკლულთა, უგზო-უკვლოთ დაკარგულთა, დაჭრილთა და დატყვევებულ ჯარისკაცთა შესახებ.

1. მოკლულთა და უგზო-უკვლოთ დაკარგულთა შესახებ უნდა მიმართოთ შემდეგი ადრესით: Петроградъ, Караванная ул., д. № 1, особое дѣлопроизводство Главнаго Штаба.

2. დაჭრილთა შესახებ ცნობების მისაღებად საჭიროა მიმართოთ: Петроград, Басковская ул., д. № 12. Справочный отдѣл при Главномъ Управленіи Россійскаго Красного Креста.

3. ტყვეთ წაყვანილთა შესახებ უნდა მიმართოთ: Петроградъ, Инженерная, д. № 9, Центральное справочное бюро о военноплѣнныхъ при Главномъ Управленіи Россійскаго Краснаго Креста.

ცნობების მისაღებათ აუცილებლათ საჭიროა გარკვევით აჩვენოთ სახელი, მამის სახელი, გვარი და აღნიშნოთ ჯარის ის ნაწილი (კორპუსი, პოლკი და როტა), სადაც ჯარისკაცი მსახურობდა.

წერილში უნდა აღინიშნოს აგრეთვე სწორი ადრესი შემკითხველისა (სახელი, მამის სახელი, გვარი და გუბერნია, მაზრა და სოფელი, სადაც თვით ცხოვრობს).

ამიერ-კავკასიის რკინის გზის მიმოსვლა.

(დრო ნაჩვენებია თბილის. საათით)

თბილისში მოდის:

№ 3 ბაქოდან. . 12 ს. 54 წ. დღ.
№ 4 ბათომიდან. 5 ს. 55 წ. საღ.
№ 5 ბაქოდან(სწრ.). 7 ს. 41 წ. საღ.
№ 10 ბათომიდან. 9 ს. 51 წ. დილ.
ჯულფიდან 6 ს. 53 წ. დილ.
ბორჯომიდან 7 ს. 25 წ. დილ.
„ საგ. 10 ს. 28 წ. საღ.

თბილისიდან გადის:

№ 3 ბათომისკენ 1 ს. 45 წ. დღ.
№ 4 ბაქოსკენ . 7 ს. 3 წ. საღ.
№ 6 ბაქოს(სწრ.) 12 ს. 8 წ. დღ.
№ 9 ბათომისკენ. 8 ს. 53 წ. საღ.
ჯულფისკენ 10 ს. 23 წ. საღ.
ბორჯომისკენ 3 ს. 29 წ. დღ.

კახეთის რკინის გზის მიმოსვლა

(თბილისის დრო)

მიმოსვლა ყოველდღე სწარმოებს.

თბილისიდან გადის:

თელავისა ტ წნორისკენ დილ. 8 ს. 58
გურჯაანში მიდის ნაშუადღ. 3 ს. 53 წ.
გურჯაანიდან გადის თელავისკენ ნაშუადღევის 4 ს. 53 წ.
თელავში მიდის ნაშუადღევ. 5 ს. 35 წ.
გურჯაანიდან წნორზე მიდის 4 ს. 18 წ.
წნორზე მიდის . . . . . 5 ს. 15 წ.

თელავიდან ყოველ დღე გამოდის თბილისისკენ:

დილის . . . . . 8 ს. 58 წ.
გურჯაანში მოდის . . . 10 ს. 26 წ.
წნორიდან თბილისისკენ გამოდის დილის. . 10 ს. 16 წ.
გურჯაანში მიდის . . . 10 ს. 16 წ.
გურჯაანიდან თბილისისკენ გამოდის დილის 10 ს. 46 წ.
თბილისში ჩამოდის 5 საათზე.

წ ი გ ნ ი ს მ ა ღ ა ზ ი ა

„ახალი სიტყვა“ („Новая рѣчь“).

ი. დ. კ ი ტ ნ ა ძ ი ს ა.

თბილისი. გოლოვინის პროსპექტი, 22, ტელეფონი 6—23.

გვაქვს ყოველნაირი ახალი წიგნები; ვკისრულობთ ყოველნაირ ბიბლიოთეკის შედგენას: საზოგადოს, საეროს, საქართნოს, სასკოლოს, სბავშვოს და სხ. განმანათლებელ საზოგადოებათა და სასწავლებელთა მიერ დაკვეთილი წიგნები განსაკუთრებულ მორიგებით; ქალაქ გარეთიდან დაკვეთას ვასრულებთ ორ დღეში. წერილით ანუ პირადად ნაყიდი წიგნები შეიძლება ჩვენვე მივიტანოთ სახლში.

თეატრის მრეწველნი

ძმ. ძეგველოვები

პუშკინის ქუჩა, საკუთ. სახ., № 9, ტელეფონი № 712.

განყოფილება ავლაბარში

კახეთის ქუჩა, საკუთ. სახლი, № 6, ტელეფონი № 712

ყოველ დღე მოგვდის საკუთარ და სავაჭრო სახლ. „ლ. მაილოვის-შვილ“, სამრეწველოებიდან ახალი ქვირითის **ხიზალალა**, მცირე მარილიანი, შავი „**მეშოჩნი**“ ხიზილალა, აგრეთვე ახალ-ახალი მტკვრის ზუთხი, თართი, ფარგა და ლოქო, გვაქვს აგრედვე მიღებული ყოველგვარი კონსერვები და სარდინკები რუსეთის და საზღვარ-გარეთის ფირმებისა ხანგრძლივ ინახება.

ნებადართულია სამხედრო ცენზორისაგან

სტამბა „ცხოვრება“ ა. კალანდაძისა, გაბაევის შესახვევი 4. №